HET LAND VAN AALST

Tijdschrift van de Geschiedkundige Vereniging Het Land van Aalst

Het Land van Aalst
DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Uitgegeven door de geschiedkundige vereniging "Het Land van Aalst", met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en de Stad Ninove.

Prijs voor een jaarabonnement:
Leden: 550 fr./13,63 € - Steunende leden: 800 fr./19,52 € - Beschermende leden: 1.200 fr./29,27 €
Te storten op rek. 000-0586911-61 van Het Land van Aalst, Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem.

De vereniging werd opgericht in 1949 en heeft als werkgebied de gemeenten van de vroegere bestuurlijke eenheid "Het Land van Aalst" in haar grootste uitgestrektheid, alsmede van enkele aangrenzende Oostvlaamse gemeenten (grosso modo de streek tussen Schelde en Dender). Initiatiefnemers en stichters waren + Albert Van Lil (beheerder 1949-66) en + Jozef Van Overstraeten (voorzitter 1949-52). Tot de stichters hoorden eveneens + Arthur Broeckaert, + Hendrik Vangassen (voorzitter 1954-63), + Jozef Van Cleemput, + Jozef De Brouwer, + Valère Gaublomme, Frits Van Acker, Basiel Boel, + Marcel Cornelis en + Jules Pieters. Latere voorzitters waren + Jozef Borremans (1953-1954), + Frits Courteaux (1963-1980) en Luc De Rijck (1980-1984) erevoorzitter.

Het bestuur van de vereniging is als volgt samengesteld:
Luc Robijns, voorzitter
Marcel Cock, ondervoorzitter
Basiel Boel (erebestuurslid), Freddy Caudron, Lieve De Mecheleer, Marc Uyttersprot (bibliothecaris-archivaris), Geert Van Bockstaele (beheerder), Mieke Van Damme, Dirk Van de Perre (redactiesecretaris), Georges Vande Winkel (bibliografie), Bart Van Langenhove, Wilfried Vernaeve (verslaggever).

Ledenadministratie en algemene correspondentie:
Geert Van Bockstaele, Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem
tel. en fax 09 360 19 04
Redactiesecretariaat en toezending kopij:
Dirk Van de Perre, Hoogstraat 23, 9401 Ninove-Pollare
tel. 054 33 73 27

E-mail: landvanaalst@wol.be
Website: http://users.skynet.be/sky39205/lva.html

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Verantwoordelijke uitgever: Dirk Van de Perre
Zetel van de vereniging: Tulpstraat 1, 9308 Aalst-Hofstade
Kaftontwerp: Bart Maris
Druk: De Riemaecker Printing, Nukerkeplein 9, 9681 Nukerke 055 21 14 04

ISSN 0778-7731

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN HET LAND VAN AALST 2000 (MET AANVULLINGEN UIT VORIGE JAREN)

Georges VANDE WINKEL
Wilfried VERNAEVE

Met medewerking van Marcel Cock, Lieve De Mecheleer, Luc Robijns, Marc Uyttersprot, Geert Van Bockstaele, Mieke Van Damme, Dirk Van de Perre, Bart Van Langenhoven

O. ALGEMEENHEDEN

Bibliografieën van scripties en verhandelingen (013)

1 - COCK Liesbeth (red.), *Samenvattingen van Licentiaatsverhandelingen en Proefschriften in 1999 aangeboden in de studierichting Geschiedenis van de KU Leuven*, Leuven, Departement Geschiedenis/Vereniging Historici Lovanienses /Afdeling Oude Geschiedenis, 2000, 219 p.

2 -[LICENTIAATSVERHANDELINGEN], *Licentiaatsverhandelingen in de Geschiedenis. Academiejaar 1998-1999. Samenvattingen*, (*Studia Historica Gandensia. Publikaties van de Opleiding Geschiedenis van de Universiteit Gent*, 288), Gent, Studia Historica Gandensia en OSGG (Oudstudenten Geschiedenis Universiteit Gent), 2000, 316 p.

Geen inhoudstafel of indices. Vanaf volgend jaar zou deze jaarlijkse uitgave ook via internet worden verspreid. Intussen zijn alle ooit door Gentse historici gemaakte thesissen opgenomen in de "Aleph Universiteit Gent Thesissen", bereikbaar via http://www.rug.ac.be (secundaire bronnen).

Bibliografieën van tijdschriften (014)

3 - VAN TRIMPONT Marc, *Driejaarlijkse index op de publicaties van de geschied- en heemkundige kring "Gerardimontium" (periode 1997-1999)*, - *De Heemschutter*, 2000, (170), p. 7-11.

4 - VERLAECKT Koen, *Vobov-Info nrs. 1-50 (1978-1999): inhoudstafel en indices*, - *Vobov-Info*, 2000, (51), p. 25-40.

Inhoudstafel van de 50 nummers en indices op auteursnamen, plaatsnamen (beperkt tot archeologische sites in België) en chronologische periodes.

Vakbibliografieën (016)

5 - LUYTEN Dirk, *Bibliografie van de in 1997, 1998 en 1999 verschenen publicaties betreffende België en de Tweede Wereldoorlog, - SOMA Berichtenblad*, 2000, (Bijzonder nummer / Zomer 2000), p. 1-68.

Sluit aan bij de gelijknamige bibliografie die Willem C.M. MEYERS jaarlijks publiceerde. Een laatste aflevering over de publicaties van 1996 verscheen in 1998 (opgenomen in de bibliografie 1998 nr.21). Met auteursregister.

6 - BRACKE Nele, *Bronnen voor de industriële geschiedenis. Gids voor Oost-Vlaanderen (1750-1945)*, Gent, Academia Press en Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, 424 p.

Kritisch overzicht van de bronnen voor de industriële geschiedenis, ruime bibliografie en adressenlijst van archieven, musea en lokale verenigingen.

7 - VANDE WINKEL Georges; VERNAEVE Wilfried, *Bibliografie van de geschiedenis van het Land van Aalst 1999 (met aanvullingen uit vorige jaren), - Het Land van Aalst*, 52, 2000, (3), p. 165-233.

8 - VIAENE Patrick, *Bibliografie industriële archeologie en industrieel erfgoed in België. 10, - Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, 2000, (bijlage bij 3/71 - Cahier 15/2), p. 13-24.

Met hoofdwoordenregister.

Bibliotheken (026/027)

9 - MACHIELS Jeroom, *Van religieuze naar openbare bibliotheek, (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve Dienst. Dossiers. Tweede reeks*, 20), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 103 p.

10 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Inrichting en personeel van de Affligemse abdijbibliotheek vanaf de XIIde eeuw, - Archief- en Bibliotheekwezen in België*, 63, 1992, p. 291-310.

Leescultuur (028)

11 - GEEROMS Christa, *Leescultuur in Geraardsbergen. Een opinieonderzoek over het leesgedrag van de bevolking van Geraardsbergen*, Leuven, KUL (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1990.

Tijdschriften (m.i.v. geschiedenis van) (05)

12 - [HERDENKING], *Herdenking dr. Hendrik Vangassen te Ninove op 5 november 1999, - Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 13.

Organisaties (06)

13 - DAELMAN Walter, *40 jaar Heemschut : een terugblik*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 1-5.

Geschiedkundig overzicht van de heemkundige kring "Heemschut Lede" (opgericht op 23 januari 1961).

Mediawezen (07)

14 - COLLIJNS Emiel, *Over Pietje Stek, de laatste belleman van Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 1999, (168), p. 23-24.

15 - VAN TRIMPONT Marc, *"De Volksverdediger" versus "De Gazette van Geerardsbergen" in 1846-1847*, - *De Heemschutter*, 2000, (169), p. 11-20.

Codicologie. Boekgeschiedenis (09)

16 - KNAPEN Luc, *Catalogue des manuscrits de l'abbaye de Maredsous*, (*Bibliotheca Manuscripta Monasteriorum Belgie*, 1), Leuven , Encyclopédie Bénédictine en Turnhout, Brepols, 1997, XX-229 p. + afbeeldingen.

Goed voor de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen.

17 - LIEVENS R., *Het Geraardsbergse handschrift*, - *Leuvense Bijdragen. Tijdschrift voor Germaanse Filologie*, 85, 1996, p. 147-162.

18 - POSWICK Reginald-Ferdinand, *Le bréviaire bénédictin de Grammont (Geraardsbergen)*, - *Le livre l'Estampe*, 43, 1997, (148), p. 21-112.

Zeer goed voor de Sint-Adriaansabdij van Geraardsbergen.

2. GODSDIENST. THEOLOGIE

Heiligen(vereering) (235)

19 - DUQUET Frans, *De Livinuslepel*, - *Darcos*, 17, 2000, (5), p. 1-3.

Gedenkenis voor de bedevaarders van Sint-Lieven in Sint-Lievens-Houtem.

20 - VAN DER LINDEN Stijn; SCHEEPERS Esther (med.); DE JONG Sjoerd (eindred.), *De heiligen*, Amsterdam en Antwerpen, Contact, 1999, XVII-1174 p.

Praktische theologie. Kerkelijke kunst en symboliek. Kerkmeubilair en -versiering (24)

21 - VAN DAMME Jan, *De inventarisatie van het roerend kerkelijk patrimonium in de provincie Oost-Vlaanderen*, - *Bulletin van het Koninklijk Instituut van het Kunstpatrimonium*, 27, 1996-1998, p. 311-318.

Pastoraal theologie. Broederschappen. Parochiële instellingen (25)

22 - VEKEMAN Herman, *Frans Poelaert 1885-1955 en Edward Poelaert 1888-1967 : een gebroken spiegel van het Vlaanderen van weleer*, - *De Heemschutter*, 2000, (171), p. 29-40.

Twee broers-priester met hun apostolaatswerk o.m. in Aalst, Denderleeuw en Ninove.

23 - DE WOLF Willy, *Frans Van Lijsebeth, suisse of ordehandhaver in Gods kerk*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 108-113.

Te Moorsel.

Kerkbestuur en -organisatie (262)

24 - DE LANGE Sylvain, *Hoe de eerste onderpastoor van Opbrakel meteen in de problemen zat*, - *Triverius*, 30, 2000, (4), p. 28-35.

25 - AUBERT R., *Joliet Oscar*, - *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques*, Paris, 2000, (fasc. 161), p. -/col. 1447-1448.

Joliet (° Merelbeke 1878, + Gent 1969) was hulpbisschop van Gent (1948) en verantwoordelijke voor het departement onderwijs.

26 - BOSTEELS Herman, *In memoriam E.H. Maurits De Smet*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 248-253.

27 - DE COUVREUR Leon, *13 mei 1934 : viering van Z.E.H. Karel Smet, 25 jaar deken van Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 2000, (174), p. 21-23.

28 - DE VUYST Julien, *Pastorale inkomsten en kerkelijk bezit van de kerken te Aaigem, Bambrugge, Burst, Erpe en Vlekkem op het einde van de 18de eeuw*, Erpe-Mere, s.n., 1999, 29 p.

29 - GEVERS Lieve, *Constant Duvillers, Vlaamsgezinde en volksvriend*, - *Trajecta*, 8, 1999, (4), p. 293-299.

In 1854 benoemd tot pastoor van Woubrechtegem.

30 - MEIJNS Brigitte, *Aken of Jeruzalem? Het ontstaan en de hervorming van de kanonikale instellingen in Vlaanderen tot circa 1155*, 2 dl., Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2000, XLIII-674 en 677-1096 p.

Publicatie van een onuitgegeven doctoraal proefschrift (KU Leuven - Faculteit Letteren - Departement Geschiedenis, 1999).

31 - MEIJNS B., *Veelheid en verscheidenheid : de kanonikale instellingen in het graafschap Vlaanderen tot circa 1155*, - *Trajecta*, 9, 2000, (3), p. 233-251.

32 - VAN DER HEYDEN H.A.M., *Oude kaarten van de Nederlandse bisdommen, 1559-1801*, - *Trajecta*, 8, 1999, (4), p. 195-265.

33 - VAN DER KELEN Ignace, *Jonge François Walraeve, een Houtemse martelaar*, - *Darcos*, 17, 2000, (2), p. 1-14.

François Walraeve (Sint-Lievens-Houtem 1792-Wesel 1813), seminarist.

34 - VAN DER SPEETEN Jozef, *De kerkfabriek van Okegem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Okegem*, 25, 2000, (2-3), p. 39-65.

Liturgie (264)

35 - MILIS Ludo, *Een oorkonde in een altaar (Abdijleven)*, - *Ename 974*, 2000, (13), p. 19.

Missionering (266)

36 - TEIRLINCK Frank, *Dom Salvator Van Nuffel (1884-1967): monnik van de abdij van Affligem en pionier in Noord-Transvaal*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 69-96.

Uit Herdersem. Vorige bijdragen opgenomen in de bibliografie 1998, nr. 94 en 1999, nr. 80.

37 - VINTS Luc, *Kerk, emigratie en missionering : Belgische katholieken en Argentinië (ca. 1880-2000)*, - *Trajecta*, 9, 2000, (1), p. 28-44.

Met vermelding van de paters Jozefieten te Geraardsbergen.

Kerkgeschiedenis (algemeen) (27)

38 - GYSSELING Maurits (+); BUNTINX Willy, *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en bisdom Gent tot eind 1801. 5: Bezittingen door het bisdom geërfd van de Sint-Baafsabdij (vervolg) - Kerkelijk beleid van het bisdom (nrs. 27888-31805)*, (*Rijksarchief te Gent. Toegangen in beperkte oplage*, 69), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 327 p.

Christelijke religieuze ordes (271)

39 - LORTHOIS Jacques, *Refuges monastiques à Bruxelles*, - *Ons Graafschap*, 27, 1998-2000, p. 22-45.

Themanummer Liber Amicorum Robert Van den Haute. Met vermelding van Ninove en Beaupré.

40 - LAURENT René, *Het cartularium en het oorkondenboek van de abdij van Affligem bewaard in het Algemeen Rijksarchief te Brussel. 1: Inleiding en facsimile van cartularium I (Kerkelijke archief nr. 4627). 2: Facsimile van cartularium II (Kerkelijk archief nr. 4628). 3: Facsimile van cartularium III (Kerkelijk archief nr. 4629)*, 3 dl., (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Reprints*, 168), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

41 - VAN BOCKSTAELE Geert, *Ruffault Jérôme, prévôt d'Haspres, abbé de Grammont et d'Arras*, - *Nouvelle Biographie Nationale*, Bruxelles, Académie royale de Belgique, 1999, 5, p. 301-303.

42 - VAN DROOGENBROECK Frans, *Paltsgraaf Herman II van Lotharingen (+ 1085) en de stichting van de abdij van Affligem (28 juni 1062)*, - *Eigen Schoon en De Brabander*, 83, 2000, (4-5-6), p. 165-186.

43 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Abtswijding in Affligem, 27 februari 2000*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 130-138.

44 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *De relaties van de Vlaamse voorvechter en letterkundige Cyriel Verschaeve (1874-1949) met Dom Franco de Wyels (1884-1962), monnik en later abt van Affligem*, - *Eigen Schoon en De Brabander*, 83, 2000, (10-11-12), p. 401-418.

45 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Dom Hildebrand De Bie (1884-1955): monnik van de abdij Affligem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 144-163; (3), p. 276-293; (4), p. 386-402.

Met een bijdrage van Mark De Bie.

46 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Hendrik Van Doren (+ 1734): opperkok van de abdij van Affligem*, - *Eigen Schoon en De Brabander*, 82, 1999, (10-11-12), p. 403-412.

47 - BIJSTERVELD Arnoud-Jan A., *Conflict and Compromise: the Premonstratensians of Ninove (Flanders) and the Laity in the Twelfth Century*, - BIJSTERVELD A.-J. A. (red.); TEUNIS H.(red.); WAREHAM A. (red.), *Negotiating Secular and Ecclesiastical Power: Western Europe in the Central Middle Ages, (International Medieval Research, 6)*, Turnhout, 1999, p. 167-193.

48 - COPPENS Jan, *Vijf eeuwen Abdij Ten Roosen in de praterij Mijlbeke [Aalst]*, Hekelgem, In eigen beheer (Oude Baan 13), 1999.

49 - D'HAESE Maurice, *Monniken afkomstig van Geraardsbergen in de Ninoofse abdij tijdens de 17de en de 18de eeuw*, - *De Heemschutter*, 2000, (170), p. 5-6.

50 - DAUZET Dominique-Marie (dir.); PLOUVIER Martine (dir.); SOUCHON Cécile (dir.), *Les Prémontrés au XIXe siècle: traditions et renouveau. Centre d'études et de recherches prémontrées - Colloque international de Conques - Septembre 1995*, Paris, Les Editions du Cerf et Centre d'études et de recherches prémontrées, 2000, 365 p.

51 - DE GRAUWE Jan; TIMMERMANS Frans, *Prosopographia Belgica renovata (1314-1796)*, 2 dl., (*Analecta Cartusiana*, 154), Salzburg, s.n., 1999, 517 en 573 p.

Met vermelding van de monniken van Sint-Martens-Lierde, maar uiteraard ook van de monniken afkomstig uit het Land van Aalst en in andere abdijen verblijvend.

52 - DE MECHELEER Lieve, *De orde van de Dominicanen. Monasticon*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 35), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 572 p.

Met vermelding van Raspaillebos.

53 - [DIEFSTAL], *Diefstal in abdijwerk [i.e. abdijkerk]*, - *NinoVVVekrant*, 2000, (12), p. 1.

Over de diefstal van een houten koorlezenaar (1695) uit de Ninoofse abdijkerk.

54 - JANNSENS Pascal; LENSSENS Liliane, *Obituarium van de abdij van Roosenberg te Waasmunster*, - *Vlaamse Stam*, 36, 2000, (10), p. 428-437.

55 - JANSSENS Herman, *Résurrection de l'Ordre en Belgique*, - DAUZET Dominique-Marie (dir.); PLOUVIER Martine (dir.); SOUCHON Cécile (dir.), *Les Prémontrés au XIXe siècle: traditions et renouveau. Centre d'études et de recherches prémontrées - Colloque international de Conques - Septembre 1995*, Paris, Les Editions du Cerf et Centre d'études et de recherches prémontrées, 2000, p. 192-212.

Met vermelding van Ninove.

56 - MAJERUS Pascal, *De begijnhoven in België : mythe en werkelijkheid*, - *Het Tijdschrift van Dexia Bank*, 54, 2000, (3/213), p. 33.

Met vermelding van Aalst, Geraardsbergen, Ninove, Ronse.

57 - POELMAN Roger, *Begijntjes in Sint-Amandsberg*, - *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg*, 2000, (27), p. 50-74.

Aanvulling en correcties op het jubileumboek (opgenomen in de Bibliografie 1999 nr. 99). Met vermelding van Appelterre, Burst, Erpe, Erwetegem, Geraardsbergen, Lede, Melle, Oordegem.

58 - P[EERSMAN] J[aak], *Leven en dood van een abt*, - *NinoVVVekrant*, 2000, (9), p. 4-5; (10), p. 5-6; (11), p. 2; (12), p. 2.

Over Ferdinandus De Moor (1641-1698), abt van de premonstratenzerabdij van Ninove.

59 - VAN DYCK L.C.; JANSSENS Herman, *Woordenlijst betreffende de Orde van Prémontré*, (*Instrumenta Praemonstratensia*, 5), Averbode, s.n., 2000, 45 p.

60 - VANDER LAENEN Frédéric; VAN DE PERRE Dirk, *Middeleeuwse premonstratenzer sites en kerken in België*, - WERKGROEP NORBERTIJNSE GESCHIEDENIS IN DE NEDERLANDEN, *Middeleeuwse premonstratenzer kerken (Werkgroep Norbertijner Geschiedenis in de Nederlanden. Bijdragen van de contactdag, 9)*, Brussel, 1999, p. 7-56.

Met vermelding van Ninove.

61 - AUDENAERT Willem, *Prosopographia Iesuitica Belgica antiqua (PIBA). A Biographical Dictionary of Jesuits in the Low Countries (1542-1773)*, 4 dl., Leuven, s.n., 2000.

Van belang voor de jezuïeten die te Aalst op het Sint-Jozefscollege werkzaam zijn geweest.

62 - AUBERT R., *Soeurs de S. Joseph de Gand*, - *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques*, Paris, 2000, (fasc. 162), p. -/col. 65.

Met verwijzing naar de zusters van de Aalsterse kliniek.

63 - BARBICHE B., *Un nouveau bienheureux : Frédéric Ozanan, intellectuel catholique*, - *Revue d'Histoire de l'Église de France*, 85, 1999, (214), p. 5-10.

Stichter van de Sint-Vincentiusgenootschappen, die in veel steden van het Land van Aalst actief waren.

Schisma's. Ketterijen (273)

64 - CAMBIER Albert, *De weerslag van het groot Westers Schisma tot in de Vlaamse Ardennen*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 17-27.

3. SOCIALE WETENSCHAPPEN

Politieke wetenschappen. Binnenlandse politiek(32)

65 - VRIELINCK Sven, *De territoriale indeling van België (1795-1963). Bestuursgeografisch en statistisch repertorium van de gemeenten en de supracommunale eenheden (administratief en gerechtelijk). Met de officiële uitslagen van de volkstellingen*, 3 dl., Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2000, 720 en 725-1354 en 1355-2104 p.

Basiswerk. Behandelt in zes onderdelen achtereenvolgens de departementen en provincies, de gerechtelijke arrondissementen, de administratieve arrondissementen, de municipale kantons, de gerechtelijke kantons, de militiekantons. Onderdeel 7 is het gemeentenregister op het voorgaande en geeft verder voor elke gemeente de officiële bevolkingscijfers volgens algemene tellingen vanaf het jaar VIII tot en met 1961 en de oppervlakte van elke gemeente in 1834/45 en 1961. De bijhorende wet- en regelgeving vormt onderdeel 8, op zijn beurt ontsloten door een register van plaatsnamen. Het negende en laatste onderdeel geeft voor de algemene volkstellingen tussen het jaar V en 1961 een bespreking en de bevolkingscijfers per provincie, c.q. een verwijzing naar de (vanaf 1846 gepubliceerde) resultaten van deze tellingen.

Feodalisme. Leenheren. Vazallen (321.17)

66 - HEIRBAUT Dirk, *Over lenen en families. Een studie over de vroegste geschiedenis van het zakelijk leenrecht in het graafschap Vlaanderen (ca. 1000-1305)*, (*Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Nieuwe reeks*, 2), Brussel, Paleis der Acadamiën, 2000, 258 p.

Verkiezingen (324)

67 - BAGUET Paul, *Laatste pamfletten betreffende de gemeenteraadsverkiezingen van 1958 te Nederbrakel*, - *Triverius*, 30, 2000, (3), p. 15-26.

68 - VAN TRIMPONT Marc, *Uitslagen van gemeenteraadsverkiezingen Geraardsbergen (1921-2000)*, - *De Heemschutter*, 2000, (174), p. 25-28.

Politieke partijen en bewegingen (329)

69 - HEMMERIJCKX R., *Het archief van André De Smet*, - *Brood & Rozen. Tijdschrift voor de Geschiedenis van de Sociale Bewegingen*, 2000, (3), p. 39.

Communistische voorman in Aalst en Zuid-Oost-Vlaanderen tot 1945.

Vakbeweging. Lonen. Arbeid en tewerkstelling (331)

70 - DE SUTTER Prosper, *Katholieke Werkliedenbond (KWB) 1948-1976*, - *Liniaal*, 23, 2000, (4), p. 6-14.

Te Nieuwerkerken.

Handel (339)

71 - VAN DROOGENBROECK Edgard, *Brieven uit Batavia : de Horebeekse geuzenfamilie Van den Berghe in dienst van de V.O.C. (= Verenigde Oostindische Compagnie)*, - *Triverius*, 30, 2000, (3), p. 26-32; (4), p. 39-46.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 1999 nr. 133

Recht. Criminaliteit. Notariaat(34)

72 - BAERT John, *Inventaris van het archief van de militaire gevangenis te Aalst (1825-1859)*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 49), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 25 p.

73 - BUYCK Johan, *Inventarissen van de archieven van het interneringscentrum te Gent (1944-1946), van het interneringscentrum te Geraardsbergen (1944-1945), van het interneringscentrum te Lokeren (1944-1948), en van de commissie tot bescherming van de maatschappij te Gent (1933-1969). Overdrachten 1999*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 48), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 33 p.

74 - CAROEN Johan, *De doodstraf in Oost-Vlaanderen (1811-1914)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

75 - SCHEPENS Thomas, *Georganiseerde misdaad in Zuid-Oost-Vlaanderen gedurende de volle 19de eeuw (1831-1867)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

Met Zuid-Oost-Vlaanderen bedoelt de auteur "alle Oost-Vlaamse steden die onder de arbitraire scheidingslijn Zottegem liggen".

76 - BRAEKMAN W.L., *Meinedige belastingontvanger verbrand: een mirakel te Geraardsbergen (1620)*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (4), p. 288-293.

77 - HEIRMAN Mieke, *Kindermoord in de 19de eeuw (1811-1867) in Oost-Vlaanderen*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

78 - LAFORT André; VAN ISTERDAEL Herman, *Parochie Sint-Marie-Horebeke. Staten van Goed 1585-1812*, Ronse, s.n., 2000.

79 - LAFORT André; VAN ISTERDAEL Herman, *Parochie Zarlardinge, Staten van Goed 1610-1796*, Ronse, s.n., 2000.

80 - VAN ISTERDAEL Herman, *Aangiften van nalatenschap, kavelingen en wezenrekeningen van de heerlijkheid Erpe (1617-1795)*, Erembodegem, VVF-afdeling Aalst, 2000, 158 p.

Op een index van familie- en plaatsnamen volgen nog lijsten van de Erpenaren uit het penningkohier (1569) en van de Erpenaren-buitenpoorters van Aalst (15de-18de eeuw).

81 - VAN ISTERDAEL Herman; DECRITS Marc, *Alfabetische index op de erflaters en erfgenamen in de boedelinventarissen (staten van goed) behorend tot het archief van de schepenbanken van Sint-Lievens-Esse (1609-1796) en ter Erpen (1654-1792)*, (*Rijksarchief te Ronse. Toegangen in beperkte oplage*, 12), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 64 p.

82 - VAN ISTERDAEL Herman, *Alfabetische index op de erflaters en erfgenamen in de boedelinventarissen (staten van goed) behorend tot het archief van de schepenbank van Hundelgem (1641-1795)*, (*Rijksarchief te Ronse. Toegangen in beperkte oplage*, 16), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

83 - BRAET André, *Notariële archieven*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 20, 2000, (2), p. 11-16; (4), p. 10-15; (5), p. 15-18.

Inventaris van het notariaat O. Tibbaut (Aalst) in het Rijksarchief te Beveren-Waas. Vorige bijdragen opgenomen in de Bibliografie 1999, nr. 149.

84 - DE WOLF Gilbert, *Ernest-Frans Heynderickx*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 10, 2000, (25), p. 4-22.

Ernest-Frans Heynderickx (Wieze 1886-Aalst 1945), onderzoeksrechter en kinderrechter te Dendermonde. Auteur van een huldegedicht opgedragen aan Albert I (1920).

85 - VELLE Karel (red.), *Inventarissen van de archieven van de parketten te Gent (1912-1981) en te Oudenaarde (1918-1990), van de vredegerchten te Arendonk (1931-1970), Evergem (jaar IV-1972), Gent eerste kanton (1832-1972), Gent tweede kanton (1888-1984)(...)*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 63), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2001, 85 p.

86 - CAZAUX Jürgen; HEUSEQUIN Sven; VELLE Karel, *Inventaris van het archief van het Hof van assisen van Oost-Vlaanderen en rechtsvoorgangers (jaar IV-1958)*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 26), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 42 p.

87 - 4VELLE Karel (red.), *Inventarissen van de archieven van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg te Gent (1938-1974), Turnhout (1914-1982) en Oudenaarde (1905-1985). Overdrachten 1997-2000*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 56), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 51 p.

88 - VAN TRIMPONT Marc; DENDAUW Frank (med.); e.a., *Het vredegerecht van het kanton Nederbrakel. Regesten van akten uit de Hollandse periode*, Brakel, Triveriusgenootschap, 2000, 323 p.

89 - VELLE Karel; HEERWEGH Luc; ELSLANDER Sven, *Inventaris van de archieven van de vredegerechten Geraardsbergen (1833-1984) en Aalst (1858-1971). Overdracht 1998*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 28), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 47 p.

90 - VELLE Karel, *Inventarissen van de archieven van de vredegerechten Asse ((1796)1857-1972), Borgerhout (1825-1978), Brecht (1818-1970), Herentals (1803-1985), Herzele (1817-1970), Izegem (1912-1914), Landen (1858-1955), Nederbrakel (1796-1970), Oosterzele (1880-1966), Puurs (1834-1987), Ronse (1850-1975), Tienen (1892-1936), Zandhoven (1829-1957 en 1945-1977) en Zottegem (1849-1876). Overdrachten 1996-2000*, (*Rijksarchief te Beveren. Inventarissen*, 55), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 132 p.

Lokaal, regionaal en centraal bestuur (352/354)

91 - BURGERS J.W.J., *Het ontstaan van de twaalfde-eeuwse Vlaamse stadskeuren*, - *Handelingen van de Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, 1999, (53), p. 81-99.

O.a. over de stadskeure van Geraardsbergen.

92 - CALLEBAUT Noël, *Interview met Fernand Van Belle*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 1999, (108), p. 27-29.

Voormalig burgemeester van Gentbrugge.

93 - DE CHOU Freddy, *Burgemeesterdynastieën in Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 2000, (171), p. 15-23; (172), p. 23-30; (173), p. 9-18; (174), p. 33-40.

94 - DE SMET Firmin, *De wedden van de gemeentesecretarissen in de Faluintjes in de periode 1887 tot 1915*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 140-143.

95 - TEMMERMAN Julien; MOERENHOUT Louis; GRAVEZ Jozef, *25 jaar geleden werd Hippoliet Raes, burgemeester van Lede (1965-1975), ten grave gedragen*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 15-37.

Overzicht van zijn politieke en andere realisaties.

96 - TEMMERMAN Julien, *Een ander verhaal : Hippoliet Raes... een volkse burgervader*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 38-40.

Hippoliet Raes (Erembodegem 1909 - Leuven 1975) was burgemeester van Lede van 1965 tot 1975.

97 - VAN BUTSELE Paul; LENOIR Yves, *Ander attest over de status van de heerlijkheid van Ronse*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 185-204.

Proces van Ronse contra het Land van Aalst anno 1636-1644.

98 - VAN BUTSELE Paul; LENOIR Yves, *Verkoop van Ronse, Ellezelles en Horbeke*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 205-208.

In 1402.

99 - VAN ISTERDAEL Herman, *De archieven van de heerlijkheid Sint-Antelinks en Woubrechtegem (1605-1795) en van de heerlijkheden Holbeke (1393-1795), Pumbeke (1771) en leenhof Ten Berghe (1527-1794)*, (*Rijksarchief te Ronse. Inventarissen*, 32), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 46 p.

100 - VAN TRIMPONT Marc, *Jean André Bijl (1770-1849)*, - *De Heemschutter*, 2000, (172), p. 39-41.

Notaris-politicus te Geraardsbergen. Met voorouderreeks tot de 16de eeuw.

101 - VAN TRIMPONT Marc, *Louis Jacques Bijl (1801-1883)*, - *De Heemschutter*, 2000, (173), p. 37-40.

Advokaat-politicus te Geraardsbergen. Met voorouderreeks tot de 15de eeuw.

102 - VALCKE Tony; VAN DAELE Jasmien; WOUTERS Nico, *De fonteinen van de Oranjeberg. Politiek-institutionele geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen van 1830 tot nu. 3: "Met gezag bekleed". Biografieën van negentiende-eeuwse beleidsmakers*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen en Academia Press, 2000, VII-637 p.

Behandelt voor de periode tot 1914 alle gouverneurs, provincieraadsvoorzitters, griffiers en een keuze van gedeputeerden en provincieraadsleden. Met personenregister.

103 - VANDERMEERSCH K. (red.), *Inventaris van het archiefbestand genaamd Fonds Scheldedepartement. Deelinventarissen N: Openbare Gezondheid, O: Varia, P: Drukwerken. De administratie van het arrondissement Oost-Vlaanderen, 1794-1795. De centrale administratie van het Scheldedepartement, 1795-1800. De prefectuur van het Scheldedepartement, 1800-1814. De administratie van de intendant van het Scheldedepartement, 1814-1815. Bewaard in het Rijksarchief in Gent*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 2000, 24 p.

Defensie. Krijgsgeschiedenis (355)

104 - BOTERBERGH Tom, *Burgers, boeren en soldaten. Militaire lasten van de twee steden en het Land van Aalst 1621-1648-*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

105 - SOUFFREAU Georges, *Woubrechtegem. Onder de wapens. Lijst van de Militairen 1796-1922*, Woubrechtegem, s.n., 2000.

Wereldoorlogen (355 WOI/WOII)

106 - [BALEGEM], *Balegem tijdens WO I (deel 2)*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 2000, (112), p. 9-14.

107 - CAUDRON Freddy, *De brief aan de soldaat : correspondentie aan Ernest Caudron in Nederland tijdens Wereldoorlog I*, - *Liniaal*, 23, 2000, (2), p. 1-24.

108 - DE SCHRYVER Fredy, *Brief van een Hollandse evacué*, - *Liniaal*, 23, 2000, (3), p. 27-32.

109 - DUBOIS Gilbert, *Zondag 19 mei 1940 : Duitse luchtbombardementen te Ronse en omgeving*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 65-138.

110 - PAUWELS Wilfried, *De bevrijdingsdagen van 1944, de geheime rapporten van Frans-Louis Ganshof*, Antwerpen, s.n., 1994, 292 p. + documenten en foto's.

Met zeer veel materiaal over Aalst (Pupillen), Geraardsbergen, Ninove.

Maatschappelijk werk. Verzekeringswezen (36)

111 - DE CLERCK Jan C.A., *Rekeninge van den huysarmen van Baerdeghem over het jaer 1805*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 12-15.

112 - DE RYCKE Karl, *Armenzorg aan de poorten van de Sint-Salvatorsabdij te Ename. Een socio-economische studie in het Oudenaardse van de 15de en 16de eeuw*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

113 - KERKHOVE A., *Hulde opgedragen aen den Achtbaren Heer Karel Déroissart : 1865*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 35-37.

Ter gelegenheid van zijn 30-jarig lidmaatschap van de C.O.O. van Ronse.

Onderwijs (37)

114 - DE LANGE Sylvain, *Everbeek : de bakermat van een geniaal onderwijssysteem*, - *Triverius*, 30, 2000, (3), p. 43-48.

Met kanttekeningen door Ludwig De Temmerman.

Kleuter- en algemeen vormend onderwijs (372/373)

115 - MAROYE Marc, *Bijdrage tot de geschiedenis van het onderwijs te Everbeek*, - *Triverius*, 30, 2000, (4), p. 18-27.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 1999 nr. 208.

116 - SOENS E., *De voormalige scholen te Geeraardsbergen. Uit Handelingen der Maatschappij van Geschied- en Oudheidkunde te Gent, deel XI, 1, 1911*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Reprints*, 158), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

117 - DE SMET Lucien, *De geschiedenis van het gemeentelijk onderwijs te Balegem*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 1999, (108), p. 2-21.

Jeugdvorming. Jeugdwerk (374.3)

118 - D'HAESE Dirk, *Onze jeugd en het verenigingsleven begin 20ste eeuw*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 60-69.

119 - DE SUTTER Prosper, *Chiro Tijl en Nele (1976-1990)*, - *Liniaal*, 23, 2000, (5), p. 6-23.

Te Nieuwerkerken.

120 - DE SUTTER Prosper, *De christelijke arbeidersjeugd (K.A.J.)1945-1968*, - *Liniaal*, 23, 2000, (1), p. 6-13.

121 - DE SUTTER Prosper, *Katholieke studentenactie (K.S.A.) 1942-1972*, - *Liniaal*, 23, 2000, (3), p. 9-21.

Te Nieuwerkerken.

122 - HUNNINCK Paul, *Eens scout, altijd scout. VVKSM Onze-Lieve-Vrouwgroep Lede. 1949-1999*, Lede, v.z.w. Katholieke Scouting, 1999, 142 p.

123 - WYNANTS Paul, *Jeunesse ouvrière chrétienne ou JOC*, - *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques*, Paris, 1999, (fasc. 161), p. -/col. 1254-1271.

Syntheseartikel over de KAJ in België.

Volwassenenwerk. Vormingswerk (374.7)

124 - DE MAESSCHALCK Edward; VINTS Luc, *Davidsfonds 1875-2000*, Leuven, Davidsfonds en Kadoc, [2000], 175 p.

125 - VAN CAECKENBERGHE Leon, *70 jaar Davidsfonds-Hofstade in 2000*, Hofstade, s.n., 2000.

Universitair onderwijs (378)

126 - OCKELEY Jaak, *Leuvense studenten uit het Land van Asse en uit Groot-Asse*, - *Ascania*, 43, 2000, (2), p. 33-38.

Met vermelding van Baardegem en Meldert.

Toerisme. Vrijetijdsbesteding (379.8)

127 - DE COCK Louis; VANDEN HERREWEGEN Anne-Marie, *Over koetjes, kalfjes en nog veel meer : hoevetoerisme in de Vlaamse Ardennen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (5), p. 122-126.

128 - LAMARCQ Danny, *Kleinarchitectuur met een verhaal : de Balegemse Steentocht*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (3), p. 39-41

Met vermelding van Gavere, Oosterzele, Zottegem, Zwalm.

129 - [OP], *Op sleeptouw door Oost-Vlaanderen. Educatief vaarboek*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, 189 p.

Over de bevaarbare waterwegen in Oost-Vlaanderen en hun toeristische mogelijkheden.

Volkskunde (39)

130 - VAN DRIESSCHE Luc, *Alfons De Cock, een korte levensschets. Wieze in Alfons De Cock's Volksgeneeskunde*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 10, 2000, (27), p. 2-48.

Themanummer Alfons De Cock.

Zeden en gebruiken in het particuliere leven (392)

131 - BURGGRAEVE Roger (red.); CLOET Michel (red.); DOBBELAERE Karel (red.); LEIJSSEN Lambert (red.), *Levensrituelen. Het huwelijk*, (*KADOC-Studies*, 24), Leuven, Universitaire Pers, 2000, 299 p.

Maaltijden. Vasten. Drinkgewoonten. Herbergen (392.8)

132 - DE KERPEL Henriette, *Bij "Dolfine Baert"*, - *Darcos*, 17, 2000, (6), p. 13-14.

Herberg gelegen op het Dorpsplein te Sint-Lievens-Houtem (eerste helft 20ste eeuw).

Openbaar en maatschappelijk leven (394)

133 - DIERICKX Fons, *Actief gildeleven te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (4), p. 404-410.

134 - WILLE Danny, *De culturele kring Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 191-209.

135 - BEELAERT Wim, *Straatcarnaval in het negentiende-eeuwse Aalst : de andere kant van de carnavalmedaille*, - *Oost-Vlaamse Zanten*, 75, 1999, (3), p. 310-321.

136 - BEELAERT Wim, *Vijf eeuwen vastenavond in de carnavalstad Aalst 1432-1840*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 36-82; (2), p. 85-134.

Sagen. Legenden. Sprookjes (398.2)

137 - DE COCK Louis; VANDEN HERREWEGEN Anne-Marie, *Volksverhalen uit de streek tussen Dender en Schelde*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (4), p. 79-83.

Met vermelding van Denderleeuw, Haaltert, Meldert, Welle, Wichelen.

5. WISKUNDE. NATUURWETENSCHAPPEN

Cartografie. Landmeetkunde (528)

138 - VRIELYNCK Jesse, *De wandkaart van Vlaanderen, door Nicolaes Visscher I, 1656. Een blik op het cartografisch landschap in de Lage Landen, 17de eeuw*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

Chronologie. Tijdsbepaling (529)

139 - DALED Marc, *De restauratie van de zonnewijzers van het Belfort van Aalst*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (2), p. 37-40.

Geologie (55)

140 - VAN DE VELDE Dirk, *Het Kwartair van enkele westelijke zijdalen van de Dendervallei nabij Ninove*, Gent, Rijksuniversiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Faculteit Wetenschappen), 1987.

Meteorologie. Weerkunde (551.5)

141 - DE WOLF Willy, *Een weerspreuk zonder veel venijn...*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 353-358.

142 - DE WOLF Willy, *Jaar in of uit, de weerspreuk besluit*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (4), p. 448-454.

143 - DE WOLF Willy, *Met (oude) weerspreuken de 21ste eeuw in...*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 114-118.

144 - DE WOLF Willy, *Weerspreuken : de weerman denkt er 't zijne van...*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 226-229.

Hydrologie. Rivieren. Stromen (556)

145 - CHEVALIER-DE GOTTAL Anne, *Au fil de la Dendre. Catalogue de l'expostion organisée à l'Hôpital Notre-Dame à la Rose de Lessines, en collaboration avec les Archives Générales du Royaume (6 août au 17 septembre 2000)*, Bruxelles, s.n., 2000, 82 p.

Met vermelding van Aalst, Geraardsbergen, Herdersem, Hofstade, Ninove, Zandbergen en van het Land van Aalst.

146 - VAN STRYDONCK Mark (red.); DE MULDER Guy (red.), *De Schelde. Verhaal van een rivier*, Leuven, Davidsfonds, 2000, 173 p.

6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN

Geneeskunde. Hygiëne. Farmacie (61)

147 - AMEELS Vera, *Handen wassen en eten in de abdij (Ondergronds Ename)*, - *Ename 974*, 2000, (12), p. 14-15.

148 - BRAEKMAN Willy L., *Zestiende-eeuwse remedies uit Meerbeke voor jachtvogels en -honden*, - *Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde*, 110, 2000, (2), p. 221-239.

149 - BRANTEGEM Herman, *Volksgeneeskunde te Okegem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Okegem*, 25, 2000, (4), p. 73-92.

150 - DEREZ Mark, *Rufin Schockaert : legendarische vrouwenarts*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 33-36.

Remigius Rufinus Schockaert (Oordegem 3 september 1875 - Leuven 16 december 1953) studeerde te Leuven, waar hij doctor in de geneeskunde werd in 1902. Bekwaamde zich in de verloskunde en gynaecologie te Leipzig, Berlijn, Parijs en Amsterdam. Was van 1905 tot 1950 hoogleraar te Leuven in de gynaecologie, de verloskunde en de geneeskundige plichtenleer.

Molinologie (620.9)

151 - BAUWENS Jan, *Moet de Boembekemolen verdwijnen ?*, - *Levende Molens*, 2000, (10), p. 119.

Watermolen te Michelbeke.

152 - DE PUNT Johan, *De steek in grote wielen*, - *Levende Molens*, 2000, (7), p. 76-81; (10), p. 118.

O.m. met verwijzing naar molens uit het Land van Aalst.

153 - DE PUNT Johan, *De watermolens te Erpe-Mere*, - *Molinologie. Vlaams-Nederlands Tijdschrift voor Molenstudie*, 2000, (14), p. 22-28.

154 - DE PUNT Johan, *Nieuws uit alle windstreken : Oost-Vlaanderen Mere*, - *Levende Molens*, 2000, (1), p. 9-10.

155 - F. S., *Nieuws uit alle windstreken : Oost-Vlaanderen Denderwindeke*, - *Levende Molens*, 2000, (3), p. 33-34; (6), p. 71.

Over de Molen Ter Zeven Wegen in Denderwindeke.

156 - VAN DEN BRANDEN Walter, *Werkgroep Oost-Vlaanderen slaakt noodkreet : kan/moet de watermolen 'Te Boembeke' in Michelbeke (Brakel) alsnog worden gered*, - *Levende Molens*, 2000, (11), p. 132-134.

Werktuigbouwkunde. Elektriciteit. Telecommunicatie (621)

157 - VERHOEST Pascal; BALLON Pieter (med.); PUNIE Yves (med.); VERCRUYSSE Jean-Pierre (med.), *Openbare telecommunicatie (1798-1998): twee eeuwen politieke economie van het netwerkbeheer in België*, (*Media en Maatschappij*, 2), Brussel, VUBPress, 2000, 199 p.

O.a. over telegrafie en telefonie.

Mijnbouw. Steenhouwerij (622)

158 - L[AMARCQ] D[anny], *De steengroeve van Balegem : 2000 jaar geschiedenis*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (3), p. 42.

Landbouw. Tuinbouw. Bosbouw. Veeteelt. Zuivelbereiding. Jacht. Visserij(63)

159 - A. P., *Het Hof Te Muizenhole in Deftinge*, - *Triverius*, 30, 2000, (3), p. 33-42; (4), p. 62-69.

160 - BRANTEGEM Herman, *De hopteelt in Okegem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Okegem*, 25, 2000, (2-3), p. 25-38.

161 - DE NIJS Eddy, *Hoeve Van Sande (Kerrens)*, - *Liniaal*, 23, 2000, (5), p. 30-33.

Te Nieuwerkerken.

162 - DE NYS Eddy; DE SLOOVER Marcel, *Boerderijen van Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 23, 2000, (1), p. 17-18.

163 - DE TEMMERMAN Ludwig, *Het landbouwcomice van het kanton Nederbrakel (1899-1999)(1): het comice vóór de eerste wereldoorlog*, - *Triverius*, 30, 2000, (4), p. 3-12.

164 - LAMARCQ Danny, *Zottegem draagt Oost-Vlaanderen uit : bloementapijten*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (2), p. 11-14.

165 - DE SMET Nico, *De geschiedenis van de Gentbrugse Meersen*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 2000, (112), p. 2-8.

166 - DIERICKX Fons, *De samenwerkende melkerij "Sint-Antonius" te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 170-171.

Huishoudkunde (64)

167 - VAN DER KELEN Ignace, *Historische houten lepels te Houtem en Komen*, - *Darcos*, 17, 2000, (5), p. 4-12.

Verkeerswezen. Openbaar vervoer. Scheepvaart. Postwezen (656)

168 - STABEL P., *Schippers, wagenvoerders en kruiers : de organisatie van de stedelijke vervoersector in het laatmiddeleeuwse Vlaanderen*, - *Bijdragen tot de Geschiedenis*, 82, 1999, (3-4), p. 159-185.

169 - VAN DER SPEETEN Jozef, *Bijdrage tot de bestratingsgeschiedenis van Okegem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Okegem*, 25, 2000, (1), p. 1-24.

Met kaart van het bestratingsplan van Okegem (1909).

170 - BERGER Jean, *Bruxelles-Ninove. Brussel-Ninove*, (*Aux trams, citoyens! Allemaal de tram op burgers!*, 6), Lentzweiler (L), HK Editions, [2000].

Beknopte geschiedenis van de tramlijn Brussel-Ninove, overvloedig geïllustreerd met fotomateriaal uit de periode 1967/1969.

171 - DUHAUT Raymond; CHEVALIER Anne (coll.), *La navigation sur la Dendre jusqu'à sa canalisation en 1866-1868. Etude réalisée dans le cadre de l'exposition "Au fil de la Dendre" organisée au musée de l'Hôpital Notre-Dame à la Rose de Lessines, du 6 août au 17 septembre 2000, en collaboration avec les Archives Générales du Royaume*, Lessines, Cercle d'Histoire de l'Entité Lessinoise, 2000, 114 p.

Behandelt quasi uitsluitend de situatie in en rond Lessen.

Gistingsbedrijven. Drank. Genotsmiddelenindustrie (663)

172 - DE COCK Louis, *Sigaren, pijpen en lucifers : vuur in Geraardsbergs museum*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (1), p. 6-9.

173 - STRIJPENS Hendrik, *De Mouterij De Wolf-Cosyns in Aalst. Hop, granen en mout als grondstoffen voor de Belgische Brouwerijen. 1: 1747-1860. 2: 1850-1892. 3: 1893-1912. 4: 1910-1921*, 4 dl., Aalst, s.n., 1990-2000.

Met vermelding van de families De Wolf, Cosyns (Ninove), van der Noot de Vreckem en van Désiré De Wolf, Victor van Wambeke. Het eerste deel verscheen in 1990 onder de alternatieve titel "Veuve De Wolf-Cosyns & Fils".

174 - VAN LANGENHOVEN Bart, *Tabak in Lede in de 19de en 20ste eeuw*, - *Ons Heem*, 53, 1999, (2), p. 89-92.

175 - VAN LANGENHOVEN Bart, *Van "vremde toubacstelen" en het vervalsen van tabak in het Geraardsbergse*, - *Ons Heem*, 53, 1999, (2), p. 76-77.

176 - VAN PAEPEGEM Wilfried, *Bezoeken en proeven te Ninove : brouwerij Slaghmuylder zet zijn deuren open*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (3), p. 48-50.

177 - VANDEN HERREWEGEN Anne-Marie; DE COCK Louis, *Ook dit is Oost-Vlaams... wijngaarden in het zuiden*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (1), p. 14-18.

Edele metalen. Edelstenen. Goud. Zilver (671)

178 - DE GROOTE Koen, *Goud- en bronsbewerking in de middeleeuwse handelsnederzetting van Ename*, - *Ename 974*, 2000, (12), p. 6.

Papier. Karton (676)

179 - MERCKX Jean, *Papier maken te Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 2000, (170), p. 19-20.

Over de "Papeterie de Grammont".

Textiel (677)

180 - BILLIET Frans; DE MEYER André, *70 jaar Fabelta Ninove 1930-2000*, Ninove, Fabelta Ninove, 2000, 192 p.

181 - DUQUET Frans, *De fabriek van Houtem*, - *Darcos*, 17, 2000, (2), p. 1-14.

De mechanische weverij "Maatschappij Victor De Landsheer - François Saey" werd opgericht te Sint-Lievens-Houtem in 1912 op de plaats waar nu het Cultureel Centrum "Fabriek" staat.

Instrumentenbouw (681.17)

182 - FRANSSEN Frans, *La Lédoise*, - *Ons Heem*, 54, 2000, (4), p. 215-219.

Te Lede.

183 - ROBIJNS Luc, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Lede. Fabriek voor duivenklokken La Lédoise. Kerkevijverstraat 13*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 180-181.

Muziekinstrumenten (681.8)

184 - UYTTERSPROT Marc, *Het orgel van de St.-Jozefskerk te Aalst en de gebroeders Vereecken orgelbouwers*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (2), p. 27-31.

Smederij (682)

185 - D'HAESE Dirk, *17e-19e eeuwse wapens in de Rosselstraat*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 8-14.

Schoenmakerij. Voetbekleding. Handschoenen (685.3)

186 - DE GROOTE Koen, *Schoeisel (Pottenkijker)*, - Ename 974, 2000, (14), p. 6.

7. KUNST. SPORT

Kunst (algemeen) (7)

187 - [ADVIESVERLENING], *Adviesverlening bij onderhoud en herstel*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 59-80.

Met vermelding van Aalst (Oud Hospitaal), Erembodegem (Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk), Hofstade (Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk), Moorsel (pastorie), Nieuwerkerken (Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk), Aaigem (Aaigemdorp en Sint-Niklaaskerk), Burst (Sint-Martinuskerk), Vlekkem (Sint-Lambertuskerk), Idegem (Sint-Pietersbandenkerk), Nieuwenhove (pastorie en Sint-Jan-de-Doperkerk), Ophasselt (Vrijheidsboom), Berchem (pastorie), Kwaremont (Sint-Amanduskerk), Impe (Sint-Denijs-kerk), Gontrode (Sint-Bavokerk), Ninove (Sint-Theresiakerk), Nederhasselt (Sint-Amandus-kerk), Okegem (Onze-Lieve-Vrouw-Presentatiekerk), Pollare (Sint-Christoffelkerk), Voorde (pastorie), Oosterzele (Guillotinemolen of Grote Kuchermolen), Sint-Lievens-Houtem (marktkruis), Roborst (Sint-Dionysiuskerk), Rozebeke (Onze-Lieve-Vrouwekerk).

188 - [MONUMENTENZORG], *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, 230 p.

Van belang voor het ganse werkgebied van de bibliografie. Met index op plaatsnamen.

189 - [PROVINCIALE], *Provinciale subsidies voor onderhouds- en conserveringswerken*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 81-97.

Met vermelding van Aalst (Onze-Lieve-Vrouw-Bijstandskerk), Erpe-Mere (hoeve "Gillekes Hof", Honegemstraat), Goeferdinge (Sint-Bavokerk), Overboelare (schilderijen in Sint-Aldegondiskerk), Zarlardinge (Onze-Lieve-Vrouwekerk), Hillegem (Sint-Bartholomeuskerk), Bottelare (woning, Koning Albert I-plein), Edelare (Calvarie bij Sint-Martinuskerk), Zottegem (Congregatiekapel)

190 - BAERT K.; DAUWE J.; GEEROMS L., *Van Dirk Martens tot Pieter Coucke van Aelst (1450-1550)*, Aalst, s.n., 2000.

Catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling over Aalst als renaissancecentrum in het Stedelijk Museum Oud-Hospitaal te Aalst van 23 juni tot 17 september 2000.

191 - VLIEGHE Hans, *Flemish Art and Architecture 1585-1700*, (*Pelican History of Art*), New Haven en London, Yale University Press, 1998.

Met bespreking van barokke, premonstratenzer kerken, waaronder Ninove.

192 - PIETERAERENS Martine; SCHREVER Albert, *Neogotisch Geraardsbergen. De realisaties van Louis Bert-de l'Arbre*, (*Kleine Cultuurgidsen*), Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 2000, 80 p.

° Ninove 1835.

193 - VAN DER POORTEN Jean-Paul, *De beeldende kunst in Aalst 1900-1999*, Aalst, Museum Oud-Hospitaal, 2000, 91 p.

Gids van Aalsterse kunstenaars uit de 20ste eeuw met personen- en zakenregister op kunstenaars, verenigingen en kunststromingen.

194 - [ENAME], *Ename 974 : provinciaal museumproject en archeologisch park*, - *Cultureel Jaarboek van de Provincie Oost-Vlaanderen*, 52, 1998, p. 177-179.

195 - [PROVINCIAAL], *Het Provinciaal Archeologisch Museum van Velzeke (Zottegem)*, - *Cultureel Jaarboek van de Provincie Oost-Vlaanderen*, 52, 1998, p. 173-176.

196 - VAN DER VURST Pierre, *Toespraak door het V.V.A.K.-bestuur op de jaarvergadering op 12/12/1999*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (1), p. 1-4.

Ruimtelijke ordening. Landschap. Tuinarchitectuur (71)

197 - DE WOLF Koenraad; DE TEMMERMAN Ignace, *Het parkdomein van Leeuwergem : een historische reconstructie*, - *Monumenten en Landschappen*, 19, 2000, p. 6-27.

Bevindt zich voor het grootste gedeelte op het grondgebied van Elene.

Architectuur (72)

198 - VAN ACCOLEYEN Peter, *Bouwmeester Théophiel-Alexander Présiaux, een vergeten ontwerper van formaat*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 17-31.

199 - DEVOS Patrick, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Horebeke. Sint-Maria-Horebeke. Dorpskom met diverse monumenten*, - *Monumentenzorg en Cultuur-patrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 177-179.

200 - DEVOS Patrick, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Zwalm. Sint-Denijs-Boekel. Wijk Wijlegem*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 208-210.

201 - PIETERAERENS Martine, *Oost-Vlaamse monumenten op de lijst van het werelderfgoed*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 11-16.

Met vermelding van Aalst (belforttoren).

202 - DANKAART Marie-Jeanne, *Het Land van Aalst*, Ljubljana, His Story, 2000, 96 p.

Vooral fotoboek met representatieve gebouwen. Beschrijft alle gemeenten van het oostelijke deel van het Land van Aalst.

203 - DANKAART Marie-Jeanne, *Oost-Vlaanderen van Ronse tot De Pinte*, Ljubljana, His Story, 2000, 96 p.

Vooral fotoboek met representatieve gebouwen. Beschrijft alle gemeenten van het westelijke deel van het Land van Aalst.

204 - HEIRMAN Michiel; VAN SANTVOORT Linda, *Gids voor architectuur in België*, Tielt, Lannoo, 2000, 495 p.

205 - DE WOLF Ina, *De burgerlijke architectuur te Geraardsbergen van 1800 tot 1914*, 2 dl., Gent, RUG (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1993.

206 - DE WOLF Koenraad, *Architectuurgids Zuid-Oost-Vlaanderen. Art deco en modernisme (1918-1965). Met een addendum over de Garage Schotte-Opstal in Zottegem: meesterwerk Jules Lippens rijp voor de sloop*, Zottegem, Marnixring Sotteghem, 2000, 132 p.

Vijfde deel in een zesdelige reeks over de architectuur in Zuid-Oost-Vlaanderen. Onder deze geografische omschrijving wordt het gebied verstaan tussen Dender en Schelde met uitzondering van de steden ten noord-oosten van de E-40 autosnelweg (Gent, Wetteren, Dendermonde, Aalst), Ninove en Ronse.

207 - DEMEY Anthony, *Valentin Vaerwyck. Van Oud-Vlaendren tot nieuw provinciehuis*, (*Kleine Kultuurgidsen*), Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1993, 64 p.

Met een bouwgeschiedenis van het Oost-Vlaamse provinciehuis te Gent.

208 - [IN], *In memoriam Maurits Van Saene*, - *NinoVVVekrant*, 2000, (10), p. 4.

Kunstschilder (Ninove 1919-2000).

Openbare gebouwen. Commerciële en industriële gebouwen (725)

209 - DEMEY Anthony, *Het provinciehuis van Oost-Vlaanderen te Gent*, - *Het Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 50, 1996, (4/198), p. 5-21.

210 - DEVOS Patrick, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Ronse. N.M.B.S.-spoorwegstation. Winston Churchillplein 6, - Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 186-187.

In 1881 gebouwd als kopie van het station van Brugge (architect Payen, 1841-1844) en met herbruik van de hardstenen onderdelen van het Brugse station.

211 - ROBIJNS Luc, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Zottegem. Brouwerij De Klok. Laurens De Metsstraat 72, - Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 206-207.

212 - LAMARCQ Danny, *De Zaaier, Jager, Waterkersplukster : in Zwalm krijgt elke deelgemeente zijn standbeeld, - Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (5), p. 115-117.

Met vermelding van Beerlegem, Meilegem, Munkzwalm, Nederzwalm, Roborst.

Religieuze bouwkunst (726)

213 - CALLEBAUT Dirk, *Kroniek van een restauratie, - Ename 974*, 2000, (12), p. 20-21; (13), p. 6-7 & 24; (14), p. 8-9.

214 - CAMBIER Albert, *Waarom zitten er nu half-rondbogige kryptevensters in het laatgotische gedeelte van het koor der Sint-Hermeskollegiaal (1511-1526), - Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 27-64.

215 - DE WOLF Koenraad, *De kerk van Grotenberge : een harmonieus samengaan van vroege- en late-neogotiek, - Het Land van Aalst*, 52, 2000, (4), p. 262-285.

216 - DIERICKX Fons, *De oude parochiekerk van Herdersem, - Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 16-23.

217 - [INTERNATIONALE], *Internationale allure Sint-Laurentiuskerk Ename, - Archeologie Magazine. Scarabee*, 8, 2000, p. 68-69.

218 - [KERK], *De kerk Sint-Pieters-Banden te Voorde*, (*Ninoofse kerken kapellen*, 13), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1999, [12] p.

219 - PEERSMAN Jaak, *De abdijkerk te Ninove. Een verhaal van norbertijnen, bedevaarders en parochianen*, Ninove, VVV-Ninove, 2000.

220 - ROBIJNS Luc, *Nieuwerkerken : Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk*, - *Liniaal*, 23, 2000, (4), p. 2-6.

221 - VAN ACKER K.G., *De vroegere kerk en het verblijf van de heren van Munte*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 2000, (112), p. 23-28.

222 - VAN DER KELEN Ignace, *Houtemse kerktoren gebruikt als belfort en donjon ?*, - *Darcos*, 17, 2000, (4), p. 1-14.

223 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *De bouw van de neogotische Affligemse abdijkerk en de westvleugel : 1879-1881* , - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (2), p. 135-149.

224 - DE GRAUWE André, *De "Bettegrafkapel" in de decanale kerk St.-Martinus te Lede*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 27, 2000, p. 41-59.

225 - HIEL Roger, *Stevenkapel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (4), p. 435-447.

226 - [KAPEL], *De kapel van Onze Lieve Vrouw ten Beukenboom te Voorde*, (*Ninoofse kerken & kapellen*, 14), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1999, [12] p.

227 - [O.-L.-VROUW], *O.-L.-Vrouw van het H. Hartkapelletje in Melle*, - *Kapel en Beeld*, 52, 2000, (4), p. 2.

228 - OLSEN Jan, *Funerair erfgoed te Melle : het grafmonument van de familie Vervaene-Brant*, - *De Gonde*, 28, 2000, (1), p. 13-16.

Met genealogie.

Gebouwen voor opleidings-, wetenschappelijke en culturele doeleinden (727)

229 - DE GRAUWE André, *Als de muren konden spreken : nabeschouwing bij de openstelling van het "Domein Mesen" te Lede (september 1999)*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 50-69.

Burgerlijke architectuur (728)

230 - DUQUET Frans, **Het Marktplein**, - **Darcos**, 17, 2000, (3), p. 1-11; (6), p. 1-12.

Over de huizen, de vroegere en huidige bewoners van het Marktplein te Sint-Lievens-Houtem.

231 - VAN DER VURST Pierre, *De Borse van Amsterdam*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (2), p. 41-47.

232 - AMEELS Vera, *Brakel. Parike. Een motte van afgraving gered*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 133-135.

233 - BAUTERS Luc, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Wichelen. Castrale motte Meirbos. Meirbosstraat*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 200-201.

234 - DE TEMMERMAN Ignace; DE WOLF Koenraad, *Het kasteel van Leeuwergem. In de voetsporen van Lodewijk XV en madame de Pompadour*, (*Kleine Cultuurgidsen*), Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 2000, 79 p.

235 - DE TEMMERMAN Ignace; DE WOLF Koenraad, *Koning Lodewijk XV en markiezin de Pompadour te Leeuwergem ? Ontstaansgeschiedenis van het kasteel opgehelderd*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (2), p. 150-157.

236 - VAN DEN BOSSCHE Hedwig, *Het Egmontkasteel te Zottegem : restauratie en herbestemming*, - *Monumenten en Landschappen*, 19, 2000, (2), p. 6-31.

237 - COCK Liesbeth, *Het huis van Antoine François De Grutere te Idegem (ca. 1640)*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (4), p. 294-304.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van een originele pentekening voor een nooit verschenen supplement bij de "Flandria Illustrata" van Antonius Sanderus, bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

238 - DEVOS Patrick, *Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Ronse. Villa Madonna. Kruisstraat 368*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 184-185.

Omstreeks 1906 opgericht naar een ontwerp van architect Modeste De Noyette.

Beeldhouwkunst (73)

239 - MICHIELS Jef, *Anne Wanne of Onze Lieve Vrouw Ten Rozen ?*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 302-305.

240 - BUYLE Marjan; VANTHILLO Christine; PAUWELS Oswald (fotografie), *Vlaamse en Brabantse retabels in Belgische monumenten*, (*M & L Cahier*, 4), Brussel, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Monumenten en Landschappen, 2000, 256 p.

Met vermelding van Hemelveerdegem.

Keramische kunsten. Pottenbakkerskunst (738)

241 - COPPENS Jan; VAN NUFFEL Siegfried, *Het terracotta madonnabeeld van Ten Roosen*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 164-167.

242 - DE GROOTE Koen, *Rijnlands aardewerk in de abdij (Pottenkijker)*, - *Ename 974*, 2000, (13), p. 5.

Kunstsmederij (739)

243 - DAUWE Jozef, *De Aalsterse edelsmid Antoine Risack (werkzaam ca. 1715-1726)*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (2), p. 158-164.

Glas- en kristalwerk (748)

244 - RAMBAUT Aletta, *De conservatie van twee glasramen van Charles van Crombrugghe*, - *Monumenten en Landschappen*, 18, 1999, (4), p. 31-40.

Glazenier met werken in de Sint-Martinuskerk te Lede, Sint-Gorikskerk te Haaltert, Begijnhofkapel te Aalst.

245 - VAN DAMME Jan, *César Vanhevele. Voorzichtig vernieuwer van de glasschilderkunst*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 98-105.

Met vermelding van glasramen in kerken van Aalst (kapel Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis), Nederename, Gentbrugge, Borsbeke, Vurste, Geraardsbergen, Grimminge, Sint-Maria-Oudenhove (franciscanessenklooster), Voorde, Herzele, Gijzegem (oblatenklooster), Elst.

Meubelkunst. Houtsnijwerk (749)

246 - CEULEMANS Christina, *Mechels houtsnijwerk in de eeuw van Karel V : geklede beelden*, - *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 2000, (1), p. 12-13.

Met foto van het beeld 'O.L.Vrouw van de Rozenkrans met kind' uit de Sint-Martinusparochie te Aalst.

Schilderkunst (75)

247 - HUYS Paul, *Valerius De Saedeleer solliciteert naar een leraarsbetrekking aan de Academie van Aalst (1898)*, - *Contactblad van de Kring voor Geschiedenis van Deinze*, 20, (2), p. 26-36.

248 - IMBO Gaston, *Geraardsbergse kunstschilders uit de 19de eeuw : Alfons Van Den Eycken, 1817-1891 : een te weinig gewaardeerd portret- en genreschilder*, -*De Heemschutter*, 2000, (171), p. 7-12.

249 - IMBO Gaston, *Geraardsbergse kunstschilders uit de 19de eeuw : Domien Van den Bossche, 1808-1860 : goed portretschilder, vaardig copiist, volop romantisch historieschilder*, - *De Heemschutter*, 2000, (169), p. 23-30.

250 - IMBO Gaston, *Geraardsbergse kunstschilders uit de 19de eeuw : Emile Bert, 1814-1847 : landschapschilder, jong talent in de knop gebroken*, - *De Heemschutter*, 2000, (170), p. 37-41.

251 - IMBO Gaston, *Geraardsbergse kunstschilders uit de 19de eeuw : Ildefons Stocquart, 1819-1889, landschap- en dierenschilder met impressionistische trekjes*, - *De Heemschutter*, 2000, (172), p. 9-17.

252 - IMBO Gaston, *Geraardsbergse kunstschilders uit de 19de eeuw : Louis Ceuterick, 1830-1864 : een quasi onbekend kunstschilder die slechts één bekend doek schilderde*, - *De Heemschutter*, 2000, (173), p. 31-36.

253 - VAN GYSEGEM Marc; SCHREVER Albert, *Désiré Declercq. Pictorialist-documentarist, notaris-fotograaf. Geraardsbergen 1842-1923*, Geraardsbergen, Stadsbestuur, 2000, 108 p.

Muziek (78)

254 - LAMARCQ Danny, *Om het kwartier een deuntje : Zottegemse beiaard 250 jaar oud*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (3), p. 57-60.

255 - MERTENS Wenceslaus; UYTTERSPROT Marc, *Het orgel van de St.-Jozefkerk te Aalst*, - *Vereecken festival 2000. 100 jaar Vereecken-orgel Aalst. Sint-Jozefskerk 13 tot 16 oktober 2000*, Aalst, 2000.

Met vermelding van Gijzegem.

256 - ROOSE Patrick, *Het Van Peteghem-orgel in Melsen uit 1834*, - *Orgelkunst*, 23, 2000, (4), p. 238-244.

257 - WILLE Danny, *De fanfare Sint-Cecilia te Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 319-329; (4), p. 418-427.

Sport (79)

258 - DE SMET Nico, *Honderd jaar Racing Club Gent*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 1999, (108), p. 22-26.

259 - DIERICKX Fons, *De kaatssport te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 294-299.

260 - VERBELE Thomas, *De duivensport: ontstaansgeschiedenis en analyse van de wedvluchten tijdens het interbellum*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

De drie casestudies Izegem, Lichtervelde, Roeselare liggen alle buiten het werkgebied van de bibliografie.

Film (791.4)

261 - CONVENTS Guido, *Van kinetoscoop tot café-ciné. De eerste jaren van de film in België 1894-1908*, (*Symbolae Facultatis Litterarum Lovaniensis. Series B*, 18), Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2000, 480 p.

Met personenregister.

262 - VERFAILLIE Anneleen, *Bioscopen en exploitatievergunningen: Aalst, Geraardsbergen en Oudenaarde*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

Theater (792)

263 - DHONDT Luc, *Rederijkers-rage en Vlaamse Verlichting*, - VAN SCHOOR Jaak (ed.); STALPAERT Christine (ed.); VAN OOSTVELDT Bram (ed.), *Performing Arts in the Austrian 18th century. New Directions in Historical and Methodological Research*, Ghent, University of Ghent - Faculty of arts and philosophy - Drama department, 1999, p. 109-126.

Met vermelding van Aalst, Leupegem, Nukerke (onderwijzers- en theaterfamilie Signor), Ronse, Zottegem.

264 - STALPAERT Christine, *Towards a contextual and extratextual representation of 18th century theatre. The pictorial representation of fireworks on the occasion of the passage of duke Charles Alexander de Lorraine-de Baar through Aalst in May 1749*, - VAN SCHOOR Jaak (ed.); STALPAERT Christine (ed.); VAN OOSTVELDT Bram (ed.), *Performing Arts in the Austrian 18th century. New Directions in Historical and Methodological Research*, Ghent, University of Ghent - Faculty of arts and philosophy - Drama department, 1999, p. 67-87.

265 - VAN SCHOOR Jaak (ed.); STALPAERT Christine (ed.); VAN OOSTVELDT Bram (ed.), *Performing Arts in the Austrian 18th century. New Directions in Historical and Methodological Research*, (*Studies in Performing Arts and Film*, 1), Ghent, University of Ghent - Faculty of arts and philosophy - Drama department, 1999, 202 p.

8. FILOLOGIE. LITERATUUR

Taalkunde (80)

266 - DEVOS M., *In memoriam V.F. Vanacker*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 7, 2000, p. 29-.

Valeer Frits Vanacker (° Aalst 13 mei 1921): leraar Koninklijk Atheneum Aalst, hoogleraar RUG.

267 - TAELDEMAN Johan, *In memoriam Valeer Frits Vanacker (1921-1999)*, - *Taal en Tongval*, 52, (2), p. 277-281.

Auteur van o.m. 'Syntaxis van de gesproken taal te Aalst en in het Land van Aalst in de XVe, XVIe en XVIIe eeuw'.

268 - VAN DURME Luc, *Dr. Hendrik Vangassen als taalkundige*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 24-31.

269 - VAN DURME Luc, *Zottegem. Velzeke. De Scepenen van Bochouta quedden ... 750 jaar Dietse schrijftraditie te Velzeke*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 120-128.

270 - VANDE WINKEL Georges, *Bibliografie Dr. Hendrik Vangassen*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 32-35.

271 - VANDE WINKEL Georges, *Hendrik Vangassen (1896-1968) eminent Neerlandicus. Historicus van de stad Ninove*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 14-23.

272 - [ZEVENHONDERD VIJFTIG], *750 jaar Schepenbrief van Bochoute, 1249-1999. Brochure met feestprogramma en teksten bij de viering van 9 mei 1999*, s.l., s.n., 1999, 20 p.

Dialecten (800.87)

273 - [ALGEMIEEN], *Algemieën Bekoest Nienofs*, Ninove, Het Ninoofs Dialectwoordenboek - Werkgroep van de Stedelijke Cultuurraad met de medewerking van Stad Ninove, 2000, XXXVI-174 p.

274 - DE SCHRYVER Fredy, *Ons Nieuwerkerks dialect*, - *Liniaal*, 23, 2000, (1), p. 15-17.

275 - FRANSAER Frans, *Wablieft ?*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 119-120; (2), p. 230-231; (3), p. 359-360; (4), p. 455-456.

Moorsels dialect.

276 - VAN SCHOORS Luc, *In 't Giesbaargs*, - *De Heemschutter*, 2000, (169), p. 31-34; (170), p. 33-36; (171), p. 25-28; (172), p. 19-20; (173), p. 25-26.

Toponymie (801.311)

277 - BESSE M., *Les doublets toponymiques le long de la frontière linguistique*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 72, 2000, p. 35-102.

Namen zoals Aalst/Alost, ... vanuit Franstalig perspectief.

278 - LAMARCQ Danny, *Van Nazareth tot Transvaal : buitenlandse straat- en gemeentenamen in Oost-Vlaanderen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (1), p. 19-21.

Met vermelding van Aalst, Baardegem, Ename, Erembodegem, Geraardsbergen, Gijzegem, Lede, Merelbeke, Moorsel, Nederename, Opbrakel, Oordegem, Ronse, Scheldewindeke, Schoonaarde, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Lievens-Houtem, Smeerebbe-Vloerzegem, Zottegem.

279 - SOUFFREAU Georges, *Plaatsbenamingen te Woubrechtegem*, Woubrechtegem, s.n., 2000, 64 p.

280 - TACK Guido, *Groen van nu en toen*, - *Ename 974*, 2000, (12), p. 10-11; (13), p. 8-9; (14), p. 13.

281 - VAN DE PERRE Dirk, *Nogmaals het toponiem Loots te Zandbergen*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (4), p. 286-287.

282 - VAN DER JEUGHT F., *Enkele toponiemen tussen Asse en Aalst : relicten van de aanwezigheid van Joden in de middeleeuwen ? Een hypothese*, - *Eigen Schoon en De Brabander*, 82, 1999, (10-11-12), p. 391-402.

Met vermelding van Erembodegem en Meldert.

283 - VAN DER VURST Pierre, *De Pierre Corneliskaai*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (3), p. 53-62.

In de reeks: Aalsterse straatnamen.

284 - VAN DURME Luc, *Dries, vooral in Centraal en Zuid-Oost-Vlaanderen*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 70, 1998, p. 119-211.

Vooral Ename, Gentbrugge, Heldergem, Nederbrakel, Velzeke-Ruddershove, Welle.

Literatuur (82/89)

285 - VAN PAEPEGEM Wilfried, *Dichter tussen Denderleeuw en Pollare : bekende Oost-Vlaming Willie Verhegge*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (5), p. 127-130.

9. GEOGRAFIE. BIOGRAFIE. GESCHIEDENIS

Archeologie (902)

286 - DESCHIETER Johan; DE CLERCQ Wim, *Gavere. Dikkelvenne. Archeologische controle van een bouwput in Dikkelvenne-centrum*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 143.

287 - DESCHIETER Johan, *Zottegem. "'Er zit meer dan je denkt ...": archeologisch noodonderzoek in Zottegem*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 159-160.

288 - DESCHIETER Johan; DE MULDER Guy, *Zottegem. Velzeke. Van Gallo-Romeinen tot middeleeuwers. Een rapport van de werkzaamheden 1999*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 161-163.

289 - ERVYNCK Anton, *Weg met de partnerwetenschappen! Recente trends in de ontwikkeling van het natuurwetenschappelijk onderzoek binnen de Vlaamse archeologie*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 48-55.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik". Met vermelding van Merelbeke, Velzeke.

290 - VAN STRYDONCK Mark, *50 na heden: een halve eeuw radiokoolstofdateringen*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 21-27.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik". Over het gebruik in de provincie Oost-Vlaanderen van de een halve eeuw geleden ontdekte C14-dateringsmethode.

291 - VERLAECKT Koen (eindred.), *Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik. Themanummer*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 1-72.

292 - VERMEERSCH P., *La Michelsberg en Belgique*, - *Acta Archeologica Lovaniensia*, 26-27, 1987-1988, p. 1-20.

Met vermelding van vondsten in Schorisse.

293 - V[AN] D[EN] H[OVE] P[eter], *Opmerkelijk aardewerk uit de abdij van Ninove*, - *NinoVVVekrant*, 2000, (9), p. 8.

Over een bord uit het atelier van Jean-Philippe Becquevort (Andenne 1821-1840).

Archeologie van de oudheid (902.032)

294 - DE CLERCQ Wim, *Een blik op een decennium archeologisch onderzoek op Gallo-Romeinse vindplaatsen in Oost-Vlaanderen*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 35-47.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik". Met vermelding van Merelbeke, Velzeke.

295 - DE CLERCQ Wim, *Merelbeke. Preventieve opgravingen op de Axxes-locatie te Merelbeke. Een landelijke Romeinse nederzetting uit de eerste eeuw van onze jaartelling*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 144-148.

296 - DESCHIETER Johan; DE MULDER Guy, *Archeologisch noodonderzoek van een Gallo-Romeinse villa te Denderwindeke/Kerkveld*, - *Vobov-Info*, 2000, (51), p. 14-17.

297 - DESCHIETER Johan; DE MULDER Guy, *Ninove. Denderwindeke. Archeologisch noodonderzoek van een Gallo-Romeinse villa op het Kerkveld*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 154.

Archeologie van de middeleeuwen en de moderne tijden (902.033)

298 - AMEELS Vera, *De motte van Parike (Brakel)*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 23, 2000, p. 11.

299 - CALLEBAUT D.; DE GROOTE K.; ERVYNCK A.; PIETERS M., *Tussen kapel en kerk : een archeologische kijk op de evolutie van de dorpskern van Moorsel (10de - 20ste eeuw) (Aalst, prov. Oost-Vlaanderen)*, - *Archeologie in Vlaanderen*, 5, 1995-1996, p. 131-157.

300 - COOREMANS B.; ERVYNCK A.; VAN NEER W., *De voedselvoorziening in de Sint-Salvatorabdij te Ename (Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen)(4): een beer- en afvalput uit het gastenkwartier (1350-1450 AD)*, - *Archeologie in Vlaanderen*, 5, 1995-1996, p. 303-315.

301 - COOREMANS B.; DE GROOTE K.; MOENS J., *Middeleeuwse sporen op de Grote Markt en het fabrieksterrein 't Haantje te Aalst (Oost-Vlaanderen): een kleine bijdrage tot de ontwikkelingsgeschiedenis van de stad*, - *Archeologie in Vlaanderen*, 5, 1995-1996, p. 111-130.

302 - DE GROOTE Koen, *Acht jaar stadskernonderzoek in Aalst. Problematiek en resultaten*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 56-63.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik".

303 - DE GROOTE Koen, *De Aalsterse stadsontwikkeling*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (1), p. 13-21.

304 - DE GROOTE Koen; MOENS Jan, *Structuren uit de 12de tot de 17de eeuw onder het stadhuis te Aalst*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 23, 2000, p. 59-60.

305 - DE GROOTE Koen, *Van prestedelijke nederzeting tot omwalde stad : archeologie van de Aalsterse stadsontwikkeling*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (3), p. 234-252.

306 - DE MULDER Guy; DESCHIETER Johan, *Ronse. Indicaties van middeleeuwse en jongere bewoning en landgebruik*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1999*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 2000, p. 155-156.

307 - LALEMAN Marie Christine, *"Recent" en toch ook archeologie. Enkele aspecten van het onderzoek in Oost-Vlaanderen*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 64-71.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik". Over de post-middeleeuwse archeologie. Met vermelding van Ename.

308 - VAN DEN HOVE Peter; WOUTERS Werner, *Noodonderzoek in de oude watermolen "De Mets" te Ninove*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 23, 2000, p. 71-72.

309 - VAN HOOF C., *Un aspect du rituel funéraire dans les tombes franques et mérovingiennes en Belgique : la présence des monnaies*, - *Acta Archeologica Lovaniensia*, 30, 1991, p. 95-115.

Met vermelding van vondsten in Lede.

Prehistorie (903)

310 - BOURGEOIS Ignace; BOURGEOIS Jean, *Nog veel werk voor de boeg. Een poging tot bilan van 10 jaar ijzertijdonderzoek in de provincie Oost-Vlaanderen*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 28-34.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik".

311 - CROMBE Philippe, *De steentijden in Oost-Vlaanderen: een balans van tien jaar intensief onderzoek (1991-2000)*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 2-12.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik".

312 - DE MULDER Guy; DESCHIETER Johan, *Luchtfotografische indicaties van een IJzertijdgracht te Velzeke (O.-Vl.)*, - Lunula. Archaelogica protohistorica, 8, 2000, p. 77-78.

313 - VERLAECKT Koen, *Brandpunt bronstijd: tien jaar aandacht voor cirkels en brons*, - *Vobov-Info*, 2000, (52), p. 13-20.

In een themanummer met als titel "Opnieuw een decennium Oost-Vlaamse archeologie: terug- en vooruitblik".

314 - VERLAECKT Koen (red.), *Tussen heuvel en rivier. De bronstijd in Oost-Vlaanderen (ca. 2000-750 v.Chr.)*, Dendermonde, Dendermondse Stedelijke Musea, 1996, 96 p.

Begeleidende publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling in het Vleeshuismuseum van 26 april tot 1 september 1996. Met vermelding van Dender, Serskamp, Velzeke, Wichelen.

Historische geografie. Nederzettingsgeschiedenis (911.37)

315 - BRAET Johan, *Stadsontwikkeling in Aalst. Revitalisatie van een 19e eeuwse stadswijk*, Leuven, KU Leuven (onuitgegeven licentiaatsverhandeling departement Geografie), 1998.

316 - BRAET Johan, *Stadsontwikkeling te Aalst. Revitalisatie van een 19e eeuwse stadswijk*, - *De Aardrijkskunde*, 24, 2000, (1/2), p. 3-10.

317 - ROELKENS Jan, *Het verloren goed. Oosterzele, landschap en toponymie van de 7de tot de 17de eeuw*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 2000.

Atlassen. Kaarten (912)

318 - COENE André, *Het groot plan van Gent gemaakt in 1619 door Cornelis Jacques Horenbau(l)t*, - *Ghendtsche Tijdinghen*, 29, 2000, (6), p. 382-390.

Met verwijzing naar het plan van het Land van Aalst.

319 - COENE André, *Jacob Roelofs van Deventer tekende omstreeks 1559 een werkelijkheidsgetrouwe stadsplattegrond van Gent*, - *Ghendtsche Tijdinghen*, 29, 2000, (4), p. 240-248.

Met plan van Aalst en andere steden.

Biografie. Prosopografie (929)

320 - KERKHOVE A., *Trouwen is niets, maar getrouwd zijn... anno 1850*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 39-46.

Dokumentbeschrijving: benoeming van Edouard tot grafdelver; bouwvergunning, inboedel. Emma was herbergierster.

Genealogie (929.5)

321 - AELBRECHT Jean, *Stamboom Aelbrecht van Opwijk tot de Faluintjesstreek*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (3), p. 254-274; (4), p. 366-384.

Vooral te Moorsel. Vorige bijdrage opgenomen in de bibliografie 1999 nr. 469.

322 - BUTS Hugo, *Personen geboren in Aalst, gedoopt in Hofstade anno 1797*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 20, 2000, (3), p. 13-15.

323 - CAMBIER Pierre-Marie, *Descendance de Charles-Alexis Cambier et Felicité Van der Cleyen*, - *Le Parchemin*, 65, 2000, (330), p. 427-428.

324 - CAMBIER Pierre-Marie; STEINKUHLER Claude, *Descendance de Jean-Joseph Cambier et Marie-Colette Van den Abeele*, - *Le Parchemin*, 65, 2000, (330), p. 414-423.

325 - CAMBIER Pierre-Marie; LESTIENNE Didier, *Descendance de Thomas Philippe Cambier et de Jeanne Theresia Soudan*, - *Le Parchemin*, 65, 2000, (329), p. 361-376.

326 - CAUDRON Freddy, *Een begrafenis... 380 jaar geleden*, - *Liniaal*, 23, 2000, (5), p. 33-36.

Niclaes Van Landuyt sterft in 1722 te Erembodegem.

327 - CAUDRON Freddy, *Onuitgegeven lijst van buitenpoorters van Aalst*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 20, 2000, (2), p. 17-18; (3), p. 16-17; (4), p. 16-18; (5), p. 12-14.

328 - DE GEYTER Edgard (samenst.); DE GEYTER Hugo (bewerk.), *Gezinsreconstructies Erondegem 1683-1899. Gezinsreconstructies Ottergem 1683-1773*, Aalst, 't Sijp, 1999, 602 p.

329 - DE GEYTER Edgard (samenst.); DE GEYTER Hugo (bewerk.), *Huwelijken Impe 1798-1900*, Aalst, 't Sijp, 2000, 118 p.

330 - DE GROODT F.; DE SMEDT F.; DE VADDER L., *300 jaar Sablon in West-Brabant*, - *Ascania*, 43, 2000, (1), p. 1-24; (2), p. 47-62.

Met vermelding van Baardegem en Meldert.

331 - DE ROECK D.; DE BROUWERE M.-Cl., *Alfabetische index van de verzameling bidprentjes van Onkerzele*, Kalken, s.n., 2000, 33 p.

332 - DE ROECK D.; DE BROUWERE M.-Cl., *Alfabetische lijst van de verzameling rouwbrieven van Onkerzele*, Kalken, s.n., 2000, 9 p.

333 - DE ROECK D.; DE BROUWERE M.-Cl., *Alfabetische lijst van gefotografeerde grafzerken op het kerkhof van Onkerzele*, Kalken, s.n., 2000, 16 p.

334 - DE ROECK D.; DE BROUWERE M.-Cl., *Lijst van de bevolking van Onkerzele (bevolkingsreg. 1846)*, Kalken, s.n., 2000, 30 p.

335 - DE ROECK D.; DE BROUWERE M.-Cl., *Parochieregisters van Onkerzele met aanvullingen geboorten/doopsels tot 31 dec. 1900*, Kalken, s.n., 2000, 179 p.

336 - DE RUYVER Luc, *Parochieregisters (overlijdens) Melle 1804-1900*, Gent, VVF-Gent Digitaal Archief, 2000.

337 - DE VUYST Julien, *Cooreman : een familie van geestelijken te Wieze, - Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 10, 2000, (25), p. 27-30.

Met vermelding van Appelterre, Gijzegem, Merelbeke, Wieze.

338 - DE WILDE Ghislain, *Gezinsreconstructie van Gijzegem 1796-1900*, 2 dl., Erembodegem, VVF-afdeling Aalst, 2000.

Met als meest voorkomende familienamen Baeyens, Cobbaut, Coppens, D'haese, Michiels, Rombaut, Temmerman, Van Boven.

339 - DE WOLF Willy, *De trek naar het leven, - Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (2), p. 220-225.

Over de familie Joannes De Coninck-Maria Eugenia Heireman en hun afstammelingen (Moorsel).

340 - DECRITS M.; VAN ISTERDAEL H., *Indices op de doop- (1607-1796), huwelijks- (1607-1796) en overlijdensregisters (1650-1796) van Zulzeke*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Toegangen genealogie. 1: Indices parochieregisters*), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

341 - DECRITS M.; VAN ISTERDAEL H., *Indices parochieregisters Idegem (1610-1800)*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Toegangen genealogie. 1: Indices parochieregisters*), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

343 - DECRITS M.; VAN ISTERDAEL H., *Indices parochieregisters Ruien (1714-1796)*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Toegangen genealogie. 1: Indices parochieregisters*), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000.

344 - DOUXCHAMPS Hervé, *Les quarante familles belges les plus anciennes subsistantes : prologements 2000*, - *Le Parchemin*, 65, 2000, (330), p. 460-466.

Met gegevens over de familie de Ghellinck, waarvan een telg de stichter was van de kartuis van Sint-Martens-Lierde. Met briefwisseling van E.H. Gaublomme en gebruik van het archief van Het Land van Aalst.

345 - DUMON Gilbert, *Schilder Pieter Coucke van Aalst*, - *Vlaamse Stam*, 36, 2000, (6), p. 244-251.

346 - HALFLANTS Eric, *Inventaire des papiers de la famille de Merbeck de Meyleghem*, [Bruxelles], in eigen beheer, 1998, 402 p.

Sluit af met een register van familienamen. Met vermelding van de plaatsen/heerlijkheden Ninove, Sint-Lievens-Esse, Zottegem, Meilegem (Godveerdegem) en van de families Merbeck de Meyleghem, van Beneden, van Wassenhove(n), Wiels, de Mets, de Beule, van Rooden, van Innis, van Varenberch, van Herreweghe, Mencke, Evenepoel.

347 - [JAN], *Jan De Cooman (1893-1949): retrospectieve tentoonstelling 1999*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 20, 2000, (1), p. 15-17.

Afstamming van kunstschilder Jan De Cooman met vermelding van de familienamen Van Orley, Spinoy, Van Parijs, Heylemans.

348 - LINDEMANS Leo, *Genealogie Beeckman (Land van Aalst en Dendermonde)*, - *Vlaamse Stam*, 36, 2000, (7/8), p. 307-325.

349 - LINDEMANS Leo; WAUTERS Erik, *Genealogie De Clerck alias Guedens te Meldert*, - *Ascania*, 43, 2000, (4), p. 105-116.

Vanaf 1456 tot 1612.

350 - ROELSTRAETE Johan, *Handleiding voor genealogisch onderzoek in Vlaanderen*, 2de uitg., Roeselare, Vlaamse Vereniging voor Familiekunde Roeselare, 1998, 531 p.

Tweede, geheel vernieuwde uitgave van dit basiswerk met uitgebreide bibliografische verwijzingen en indices op persoons- en trefwoorden.

351 - SCHEERLINCK John, *Haaltert. Gezinsreconstructie 1796-1900*, 2 dl., Haaltert, Heemkundige Kring Haaltert, 2000, 747 p.

352 - SCHEERLINCK John, *Status animarum ofte staat der zielen van de prochie van Ayghem, opgemaekt ten jaere 1845 door pastoor Emmanuel Haegeman*, Aalst, 't Sijp, 2000, 38 p.

353 - SOUFFREAU Georges, *Woubrechtegem. Burgerlijke Stand. Geboorten 1798-1900*, Woubrechtegem, s.n., 2000.

354 - [TOTAALINDEX], *Totaalindex van familienamen voorkomende in klappers van Parochieregisters van het Ancien Regime. Arrondissement Aalst, deel Zottegem*, s.l., VVF-afdeling Oudenaarde, [2000], 172 p.

355 - VAN DEN NEST Gabriel, *Genealogie Rufin Schockaert verloskundige-gynaecoloog*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 37-44.

356 - WILLE Danny, *Niemand wordt 100 jaar in Meldert in 2000*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 51-68.

Geboorten in het jaar 1900.

Geschiedenis (93)

357 - LEMMENS Daniël, *Melle en... de muur van Geraardsbergen*, - *De Gonde*, 28, 2000, (1), p. 3-11.

Geschiedtheorie. Historiografie (930)

358 - BAUER Raoul, *Op zoek naar de volheid van de tijd : de idee van de eindtijd in onze cultuur*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 4-12.

359 - IMBO Gaston, *Victor Fris, 1877-1925 : historicus, archivaris, paleograaf*, - *De Heemschutter*, 2000, (174), p. 9-18.

360 - VANDERPUTTEN Steven, *Sociale perceptie en maatschappelijke positionering in de middeleeuwse monastieke historiografie (8ste-15de eeuw)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven doctoraal proefschrift), 2000.

O.a. over de historiografie uit de premonstratenzer abdij van Ninove.

Bronnenstudie en -uitgaven. Diplomatiek (930.22)

361 - VAN BUTSELE Paul; DE BUYSSCHER Jacques, *Renten vanden hospitaele van St. Eloy tot Ronse*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 2000, (49), p. 159-183.

Bronnenuitgave (1509) aangevuld met naamregister.

Archiefinventarissen. Archiefwezen (930.25)

362 - BAERTEN Jean; SCHEELINGS Frank; VERHELST Juul (eds.), *Archiefinitiatie(f) 3. Besparen en degelijk archief- en documentenbeheer*, Brussel, VUBPress, 1996, 141 p.

363 - BUYS Jean-Claude, *Archieven van Lede*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 1-10.

364 - DE KERCKHOVE D.; HAMAL Y., *Inventaire du fonds Georges Hooreman*, - *Le Parchemin*, 65, 2000, (330), p. 424-426.

Met vermelding van Aalst, Horebeke, Ronse

365 - JANSSENS Gustaaf (red.); MARECHAL Griet (red.); SCHEELINGS Frank (red.), *Archiefinitiatie(f) 4. Door de archivistiek gestrikt. Liber amicorum prof. dr. Juul Verhelst*, Brussel, VUBPress, 2000, 415 p.

366 - VAN DE PERRE Dirk, *Twee nieuwe toegangen tot het notarisarchief van het Land van Aalst*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (1), p. 83-84.

Recensie In de reeks "Signalement" over het tweedelig werk van H. Van Isterdael : Notariële archieven.

367 - VANDERMEERSCH Karin, *Besparingen inzake archiefbeheer van een openbaar bestuur. Casus: het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen*, - BAERTEN Jean; SCHEELINGS Frank; VERHELST Juul (eds.), *Archiefinitiatie(f) 3. Besparen en degelijk archief- en documentenbeheer*, Brussel, VUBPress, 1996, p. 103-110.

368 - VANDERMEERSCH Karin, *De bewaar- en vernietigingslijst: ervaringen van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen*, - JANSSENS Gustaaf (red.); MARECHAL Griet (red.); SCHEELINGS Frank (red.), *Archiefinitiatie(f) 4. Door de archivistiek gestrikt. Liber amicorum prof. dr. Juul Verhelst*, Brussel, VUBPress, 2000, p. 349-356.

369 - VERACHTEN Lucie, *Web-toegangen tot het Algemeen Rijksarchief te Brussel en de Archieven in de Provinciën. Lezing gehouden naar aanleiding van het Internationales Archivsymposium Findbücher im Internet. Koblenz, 7-8 Juni 1999*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Studia*, 126), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2000, 32 p.

Algemene geschiedenis (94)

370 - COPPENS Jan, *Oppidum Alostanum ... of het verhaal van een vestingstad*, Hekelgem, in eigen beheer (Oude Baan 13), 1998, 176 p.

371 - LAMARCQ Danny, *Twee kerken in één straat : Godveerdegem en Erwetegem doorgelicht*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (5), p. 134-137.

372 - VAN PAEPEGEM Wilfried, *Van schiptrekkers, pendelaars en autotreinen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen. Tijdschrift voor Recreatie & Cultuur*, 49, 2000, (5), p. 118-121.

Te Denderleeuw.

373 - VINDEVOGEL Rose, *Bezoeken aan het Land van Rode : Moortsele*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 2000, (112), p. 15-22.

Middeleeuwse geschiedenis (94.033)

374 - D'HAESE Dirk, *Geschiedenis en afbraak van "De Reisduif" en de vondst van een (vermoedelijk) middeleeuwse waterput in Lediaanse steen*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 26, 1999, p. 11-16.

375 - TEMMERMAN Willy, *De heren of graven van Aalst en hun castrum*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (4), p. 82-93.

376 - TYS Dries, *Abdij Ename verdacht van omkoping!*, - *Ename 974*, 2000, (12), p. 8.

Moderne geschiedenis (94.034)

377 - CAUDRON Freddy, *Zanten uit het Land van Aalst*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 20, 2000, (1), p. 10-12; (2), p. 9-10; (3), p. 9-10; (4), p. 6-7; (5), p. 5-6.

378 - DE SCHRYVER Fredy, *Nieuwerkerken volgens Cornelius Van Gestel*, - *Liniaal*, 23, 2000, (1), p. 13-15.

Cornelius Van Gestel was de auteur van Historia Archiepiscopatus Mechliniensis (1725).

379 - UYTTERSPROT Marc, *Varia over Keizer Karel met betrekking tot de Aalstenaars en hun stad*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (1), p. 22-26; (2), p. 48-52; (3), p. 74-78; (4), p. 94-99.

380 - VAN BOCKSTAELE Geert, *De humanistenvriend Omaar Van Edingen en Geraardsbergen (begin 16de eeuw)*, - *Het Land van Aalst*, 52, 2000, (4), p. 253-261.

Moderne en hedendaagse geschiedenis (94.034/035)

381 - ROBIJNS Luc, *Memorieboek van Joannes en Franciscus Van Landuyt uit Nieuwerkerken van 1751 tot 1808. Afl. 36*, - *Liniaal*, 23, 2000, (3), p. 4-9.

Hedendaagse geschiedenis (94.035/036)

382 - UYTTERSPROT Marc, *Aalst in het jaar 1900*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 27, 2000, (3), p. 66-73.

383 - BRAET André, *Herdersem 1795-1835 : zijn huizen en zijn bewoners*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 13, 2000, (1), p. 25-50; (2), p. 172-190.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van de bebouwingskaart van Herdersem anno 1808.

384 - DE SCHRIJVER Erik, *Ninovieters Kaffeegieters 1850-1950. 100 jaar Ninove in ruim 400 foto's en documenten*, Ninove, 't Klokzjiël, 1982, 188 p.

385 - VAN TRIMPONT Marc, *Voorouderreeks, beknopt curriculum of familieschets van 100 noemenswaardige personen uit de Geraardsbergse burgermaatschappij, ca. 1800-1920*, - *De Heemschutter*, 2000, (172), p. 39-41; (173), p. 37-40; (174), p. 29-31.

386 - COPPENS Leon, *Over de bewoners van de Hoogstraat en de Neerstraat te Nederbrakel 1914-1920*, - *Triverius*, 30, 2000, (3), p. 5-8; (4), p. 47-53.

Met kanttekeningen van Paul Baguet. Vorige bijdragen opgenomen in de Bibliografie 1999 nr.536.

387 - DE LOOSE Willy, *Mijne groeten uit Haeltert. Haaltert 2000. Een terugblik*, Haaltert, Heemkundige Kring, 2000, 132 p.

Fotoboek, grotendeels over de periode 1950-1990.

388 - DE NIE John (samenstelling) e.a., *110 jaar Geraardsbergen*, Geraardsbergen, s.n., 2000.

In feite een "catalogus" die aansloot bij de gelijknamige tentoonstelling en allerlei documenten in fotokopie bevat. Vrij uitgebreid, maar zonder paginering

AUTEURSREGISTER

Aelbrecht, Jean 321
Ameels, Vera 147, 232, 298
Aubert, R. 25, 62
Audenaert, Willem 61
Baerten, Jean 362, 367
Baert, John 72
Baert, K. 190
Baguet, Paul 67
Ballon, Pieter 157
Barbiche, B. 63
Bauer, Raoul 358
Bauters, Luc 233
Bauwens, Jan 151
Beelaert, Wim 135, 136
Berger, Jean 170
Besse, M. 277
Bijsterveld, Arnoud-Jan A. 47
Billiet, Frans 180
Bosteels, Herman 26
Boterbergh, Tom 104
Bourgeois, Ignace 310
Bourgeois, Jean 310
Bracke, Nele 6
Braekman, W.L. 76
Braekman, Willy L. 148
Braet, André 83, 383
Braet, Johan 315, 316
Brantegem, Herman 149, 160
Buntinx, Willy 38
Burgers, J.W.J. 91
Burggraeve, Roger 131
Buts, Hugo 322
Buyck, Johan 73
Buyle, Marjan 240
Buys, Jean-Claude 363
Callebaut, D. 299
Callebaut, Dirk 213
Callebaut, Noël 92
Cambier, Albert 64, 214
Cambier, Pierre-Marie 323, 324, 325
Caroen, Johan 74
Caudron, Freddy 107, 326, 327, 377
Cazaux, Jürgen 86
Ceulemans, Christina 246
Chevalier-de Gottal, Anne 145
Chevalier, Anne 171
Cloet, Michel 131
Cock, Liesbeth 1, 237
Coene, André 318, 319
Collijns, Emiel 14
Convents, Guido 261
Cooremans, B. 300, 301
Coppens, Jan 48, 241, 370
Coppens, Leon 386
Crombé, Philippe 311
D'Haese, Dirk 118, 185, 374
D'Haese, Maurice 49
Daelman, Walter 13
Daled, Marc 139
Dankaart, Marie-Jeanne 202, 203
Dauwe, J. 190
Dauwe, Jozef 243
Dauzet, Dominique-Marie 50, 55
De Brouwere, M.-Cl. 331, 332, 333, 334, 335
De Buysscher, Jacques 361
De Chou, Freddy 93
De Clerck, Jan C.A. 111
De Clercq, Wim 286, 294, 295
De Cock, Louis 127, 137, 172, 177
De Couvreur, Leon 27
De Geyter, Edgard 328, 329
De Geyter, Hugo 328, 329
De Grauwe, André 224, 229
De Grauwe, Jan 51
De Groodt, F. 330
De Groote, K. 299, 301
De Groote, Koen 178, 186, 242, 302, 303, 304, 305
de Jong, Sjoerd 20
De Kerckhove, D. 364
De Kerpel, Henriette 132
De Lange, Sylvain 24, 114
De Loose, Willy 387
De Maesschalck, Edward 124
De Mecheleer, Lieve 52
De Meyer, André 180
De Mulder, Guy 146, 288, 296, 297, 306, 312
De Nie, John 388
De Nijs, Eddy 161
De Nys, Eddy 162
De Punt, Johan 152, 153, 154
De Roeck, D. 331, 332, 333, 334, 335
De Ruyver, Luc 336
De Rycke, Karl 112
De Schrijver, Erik 384
De Schryver, Fredy 108, 274, 378
De Sloover, Marcel 162
De Smedt, F. 330
De Smet, Firmin 94
De Smet, Lucien 117
De Smet, Nico 165, 258
De Sutter, Prosper 70, 119, 120, 121
De Temmerman, Ignace 197, 234, 235
De Temmerman, Ludwig 163
De Vadder, L. 330
De Vuyst, Julien 28, 337
De Wilde, Ghislain 338
De Wolf, Gilbert 84
De Wolf, Ina 205
De Wolf, Koenraad 197, 206, 215, 234, 235
De Wolf, Willy 23, 141, 142, 143, 144, 339
Decrits, M. 340, 341, 343
Decrits, Marc 81
Demey, Anthony 207, 209
Dendauw, Frank 88
Derez, Mark 150
Deschieter, Johan 286, 287, 288, 296, 297, 306, 312
Devos, M. 266
Devos, Patrick 199, 200, 210, 238
Dhondt, Luc 263
Dierickx, Fons 133, 166, 216, 259
Dobbelaere, Karel 131

Douxchamps, Hervé 344
Dubois, Gilbert 109
Duhaut, Raymond 171
Dumon, Gilbert 345
Duquet, Frans 19, 181, 230
Elslander, Sven 89
Ervynck, A. 299, 300
Ervynck, Anton 289
Fransaer, Frans 275
Franssen, Frans 182
Geeroms, Christa 11
Geeroms, L. 190
Gevers, Lieve 29
Gravez, Jozef 95
Gysseling, Maurits 38
Halflants, Eric 346
Hamal, Y. 364
Heerwegh, Luc 89
Heirbaut, Dirk 66
Heirman, Michiel 204
Heirman, Mieke 77
Hemmerijckx, R. 69
Heusequin, Sven 86
Hiel, Roger 225
Hunninck, Paul 122
Huys, Paul 247
Imbo, Gaston 248, 249, 250, 251, 252, 359
Jannsens, Pascal 54
Janssens, Gustaaf 365, 368
Janssens, Herman 55, 59
Kerkhove, A. 113, 320
Knapen, Luc 16
Lafort, André 78, 79
Laleman, Marie Christine 307
Lamarcq, Danny 128, 164, 212, 254, 278, 371
Laurent, René 40
Leijssen, Lambert 131
Lemmens, Daniël 357
Lenoir, Yves 97, 98
Lenssens, Liliane 54
Lestienne, Didier 325
Lievens, R. 17
Lindemans, Leo 348, 349
Lorthois, Jacques 39
Luyten, Dirk 5
Lamarcq, Danny 158
Machiels, Jeroom 9
Majérus, Pascal 56
Maréchal, Griet 365, 368
Maroye, Marc 115
Meijns, B. 31
Meijns, Brigitte 30
Merckx, Jean 179
Mertens, Wenceslaus 255
Michiels, Jef 239
Milis, Ludo 35
Moens, J. 301
Moens, Jan 304
Moerenhout, Louis 95
Ockeley, Jaak 126
Olsen, Jan 228
Pauwels, Oswald 240
Pauwels, Wilfried 110
Peersman, Jaak 219
Pieteraerens, Martine 192, 201
Pieters, M. 299
Plouvier, Martine 50, 55
Poelman, Roger 57
Poswick, Reginald-Ferdinand 18
Punie, Yves 157
Peersman, Jaak 58
Rambaut, Aletta 244
Robijns, Luc 183, 211, 220, 381
Roelkens, Jan 317
Roelstraete, Johan 350
Roose, Patrick 256
Scheelings, Frank 362, 365, 367, 368
Scheepers, Esther 20
Scheerlinck, John 351, 352
Schepens, Thomas 75
Schrever, Albert 192, 253
Soens, E. 116
Souchon, Cécile 50, 55
Souffreau, Georges 105, 279, 353
Stabel, P. 168
Stalpaert, Christine 263, 264, 265
Steinkuhler, Claude 324
Strijpens, Hendrik 173
Tack, Guido 280
Taeldeman, Johan 267
Teirlinck, Frank 36
Temmerman, Julien 95, 96
Temmerman, Willy 375
Teunis, H. 47
Timmermans, Frans 51
Tys, Dries 376
Uyttersprot, Marc 184, 255, 379, 382
Valcke, Tony 102
Van Accoleyen, Peter 198
Van Acker, K.G. 221
Van Bockstaele, Geert 41, 380
Van Butsele, Paul 97, 98, 361
Van Caeckenberghe, Leon 125
Van Daele, Jasmien 102
Van Damme, Jan 21, 245
Van de Perre, Dirk 60, 281, 366
Van de Velde, Dirk 140
Van den Bossche, Hedwig 236
Van den Branden, Walter 156
Van den Hove, Peter 293, 308
Van den Nest, Gabriel 355
Van der Heyden, H.A.M. 32
Van der Jeught, F. 282
Van der Kelen, Ignace 33, 167, 222
van der Linden, Stijn 20
van der Poorten, Jean-Paul 193
Van der Speeten, Jozef 34, 169
Van der Vurst, Pierre 196, 231, 283
Van Driessche, Luc 130
Van Droogenbroeck, Edgard 71
Van Droogenbroeck, Frans 42
Van Durme, Luc 268, 269, 284
Van Dyck, L.C. 59
Van Gysegem, Marc 253
Van Haver, Marc 389
Van Hoof, C. 309
Van Isterdael, H. 340, 341, 343
Van Isterdael, Herman 78, 79, 80, 81, 82, 99

Van Langenhoven, Bart 174, 175
Van Neer, W. 300
Van Nuffel, Siegfried 241
Van Oostveldt, Bram 263, 264, 265
Van Paepegem, Wilfried 176, 285, 372
Van Santvoort, Linda 204
Van Schoors, Luc 276
Van Schoor, Jaak 263, 264, 265
Van Strydonck, Mark 146, 290
Van Trimpont, Marc 3, 15, 68, 88, 100, 101, 385, 390
Vande Winkel, Georges 7, 270 ,271
Vanden Herrewegen, Anne-Marie 127, 137, 177
Vander Laenen, Frédéric 60
Vandermeersch, K. 103
Vandermeersch, Karin 367, 368
Vanderputten, Steven 360
Vanthillo, Christine 240
Vekeman, Herman 22
Velle, Karel 85, 86, 87, 89, 90
Verachten, Lucie 369
Verbele, Thomas 260
Vercruysse, Jean-Pierre 157
Verfaillie, Anneleen 262
Verhelst, Juul 362, 367
Verhoest, Pascal 157
Verlaeckt, Koen 4, 291, 313, 314
Verleyen, Wilfried (o.s.b.) 10, 43, 44, 45, 46, 223
Vermeersch, P. 292
Vernaeve, Wilfried 7
Viaene, Patrick 8
Vindevogel, Rose 373
Vints, Luc 37, 124
Vlieghe, Hans 191
Vrielinck, Sven 65
Vrielynck, Jesse 138
Wareham, A. 47
Wauters, Erik 349
Wille, Danny 134, 257, 356
Wouters, Nico 102
Wouters, Werner 308
Wynants, Paul 123

PERSONENREGISTER

Aelbrecht (familie) 321
Baeyens (familie) 338
Becquevort, Jean-Philippe 293
Beeckman (familie) 348
Bert, Emile 250
Bert-de l'Arbre, Louis 192
Bette (familie) 224
Bijl, Jean André 100
Bijl, Louis Jacques 101
Boterbergh, Marie 377
Cambier (familie) 323, 324, 325
Caudron, Ernest 107
Ceuterick, Louis 252
Charles-Alexandre de Lorraine et de Bar 264
Cobbaut (familie) 338
Coecke, Pieter 190
Cooreman (familie) 337
Coppens (familie) 338
Cornelis, Pierre 283
Cosyns (familie) 173
Coucke (familie) 345
Coucke Pieter 345
Cranevelt, Frans 380
Crucke, Anthoni 76
D'haese (familie) 338
De Beule 346
De Bie, Hildebrand 45
De Clerck (familie) 349
De Coninck (familie) 339
De Cooman, Jan 347
De Cuijper, A.C., 54
De Ghellinck (familie) 344
De Graeve, Judocus 377
De Grutere, Antoine François 237
De Landsheer, Victor 181
De Mets 346
De Moor, Ferdinandus 58
De Pompadour, markiezin 235
De Saedeleer, Valerius 247
De Smet, André 69
De Smet, Maurits 26
De Wolf (familie) 173
De Wolf, Désiré 173
De Wyels, Franco 44
Declercq, Désiré 253
Deroissart, Emma 320
Déroissart, Karel 113
Desmet, Edouard 320
Duvillers, Constant 29
Egmont 236
Evenepoel 346
Fris, Victor 359
Ganshof, Frans-Louis 110
Goetghebeur, Jan 43
Guedens (familie) 349
Haeck, Anthoni 76
Haegeman, Emmanuel 352
Heylemans (familie) 347
Heynderickx, Ernest-Frans 84
Hooreman, Georges 364
Horenbaut, Cornelis Jacques 318
Joliet, Oscar 25
Karel Alexander van Lotharingen 264
Karel V 379
Karel van Lorreinen 264
Kluyskens, Mattheas Josephus 377
Laureyns, Jan 377
Lodewijk XV 234, 235
Louis XV 234
Martens, Dirk 190
Mencke 346
Merbeck de Meyleghem 346
Michiels (familie) 338
Michiels, Jan Baptist 377
Ozanan, Frédéric 63
Payen 210
Perez, J. 54
Pietje Stek 14
Poelaert, Edward 22
Poelaert, Frans 22
Pompadour (madame de) 234
Présiaux, Théophiel Alexander 198
Raes, Hippoliet 95, 96
Risack, Antoine 243
Rombaut (familie) 338
Ruffaldus, Hiëronymus 41
Ruffault, Jérôme 41
Sablon (familie) 330
Saey, François 181
Scheerelinckx, Gerardus 377
Schockaert (familie) 355
Schockaert, Remigius Rufinus 150
Schotte-Opstal 206
Signor (familie) 263
Slaghmuylder 176
Smet, Karel 27
Soudan 325
Spinoy (familie) 347
Stautemas, Etienne 164
Stek, Pietje 514
Stocquart, Ildefons 251
Temmerman (familie) 338
Tibbaut, O. 83
Vaerwyck, Valentin 207
Van Belle, Fernand 92
Van Beneden 346
Van Boterdael, Josephus 377
Van Boven (familie) 338
Van Crombrugghe, Charles 244
Van den Abeele 324
Van den Abeele, F.J. 54
Van den Bemden, P.A. 54
Van den Bossche, Domien 249
Van den Eycken, Alfons 248
Van der Cleyen 323
Van der Haegen, Amandus 377
Van der Haghen, Adriaen 377
Van der Noot de Vreckem (familie) 173
Van Deventer, Jacob 319
Van Doren, Hendrik 46
Van Edingen, Omaar 380
Van Gestel, Cornelius 378
Van Goethem, M.A. 54
Van Herreweghe 346
Van Innis 346
Van Landuyt, Franciscus 381
Van Landuyt, Joannes 381

Van Landuyt, Niclaes 326
Van Lijsebeth, Frans 23
Van Nuffel, Salvator (o.s.b.) 36
Van Orley (familie) 347
Van Parijs (familie) 347
Van Peteghem 256
Van Rooden 346
Van Saene, Maurits 208
Van Sande (familie) 161
Van Varenberch 346
Van Wambeke, Victor 173
Van Wassenhove(n) 346
Vanacker, Valeer Frits 266, 267
Vangassen, Hendrik 12, 268, 270, 271
Vereecken 255
Vereecken (familie) 184
Verhegge, Willie 285
Verhelst, Juul 365
Verschaeve, Cyriel 44
Verschelden, Jozef 43
Vervaene-Brant (familie) 228
Visscher, Nicolaes (I) 138
Walraeve, François 33
Wiels 346

TOPOGRAFISCH REGISTER

Aaigem 28, 187, 352
Aalst 22, 48, 54, 56, 61, 62, 69, 72, 80, 83, 84, 104, 110, 135, 136, 139, 145, 173, 184, 187, 189, 190, 193, 201, 231, 241, 243, 244, 245, 246, 247, 255, 262, 263, 264, 266, 267, 270, 278, 283, 301, 302, 303, 304, 305, 315, 316, 319, 322, 345, 348, 364, 370, 375, 377, 379, 382
Aalst (arrondissement) 354
Aalst (kanton) 89
Aalst (Land van) 51, 104, 145, 202, 203, 318
Aalst (regio) 190
Affligem 10, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 223
Andenne 293
Appelterre 57, 337
Arendonk (kanton) 85
Arras (F) 41
Asse (kanton) 90
Atrecht (F) 41
Baardegem 45, 94, 111, 126, 278, 330
Balegem 106, 117, 158
Bambrugge 28
Beaupré 39
Beerlegem 212
België 5, 8, 51, 55, 60, 65, 123, 157, 204, 240, 261
Berchem 187
Bochoute 269, 272
Borgerhout (kanton) 90
Borsbeke 245
Bottelare 189
Brabant (hertogdom) 240
Brecht (kanton) 90
Brugge 210
Brussel 39, 170
Burst 28, 57, 187
Conques (F) 50, 55
Deftinge 159
Dender 129, 140, 145, 171, 314
Denderleeuw 22, 137, 285, 372
Dendervallei 140
Denderwindeke 155, 296, 297
Dikkelvenne 286
Edelare 189
Elene 197
Ellezelles 98, 323
Elst 245
Ename 35, 112, 147, 178, 186, 194, 213, 217, 242, 278, 280, 284, 300, 307, 376
Erembodegem 187, 278, 282, 326
Erondegem 328
Erpe 28, 57, 80
Erpe-Mere 153, 189
Erwetegem 371
Erwetegm57
Etikhove323
Everbeek114, 115, 390
Evergem (kanton)85
Gavere128
Gent 25, 38, 62, 73, 85, 87, 207, 209, 318, 319
Gent (bisdom) 25, 38
Gent (kanton) 85
Gentbrugge 92, 165, 245, 284
Geraardsbergen 3, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 27, 37, 41, 49, 56, 57, 68, 73, 76, 91, 93, 100, 101, 104, 110, 116, 145, 172, 175, 179, 192, 205, 245, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 262, 270, 276, 278, 357, 380, 385, 388
Geraardsbergen (kanton) 89
Gijzegem 245, 255, 278, 337, 338
Godveerdegem 346, 371
Goeferdinge 189
Gontrode 187
Grimminge 245
Grotenberge 215
Haaltert 30, 137, 244, 351, 387
Haspres (F) 41
Heldergem 284
Hemelveerdegem 240
Herdersem 26, 36, 94, 130, 133, 145, 166, 216, 239, 259, 383
Herentals (kanton) 90
Herlinkhove 270
Herzele 245
Herzele (kanton) 90
Hillegem 189
Hofstade 125, 145, 187, 322, 377
Holbeke 99
Horebeke 71, 98, 364
Hundelgem 82
Idegem 187, 237, 341
Impe 187, 329
Izegem 260
Izegem (kanton) 90
Kwaremont 187
Landen (kanton) 90
Lede 13, 57, 95, 96, 118, 122, 174, 182, 183, 185, 198, 224, 229, 244, 278, 309, 363, 374
Leeuwergem 197, 234, 235
Lessen 171
Lessines 171
Leupegem 263
Lichtervelde 260
Liedekerke 30
Lokeren 73
Maarke-Kerkem 323
Maredsous 16
Meerbeke 148
Meilegem 212, 346
Meirbos 233
Meldert 94, 126, 134, 137, 257, 282, 330, 349, 356
Melle 57, 227, 228, 336, 357
Melsen 256
Mere 154
Merelbeke 25, 278, 294, 295, 337
Michelbeke 151, 156
Moorsel 23, 54, 94, 187, 225, 275, 278, 299, 321, 339
Moortsele 373
Munkzwalm 212

Munte 221
Nederbrakel 67, 284, 386
Nederbrakel (kanton) 88, 90, 163
Nederename 245, 278
Nederhasselt 187
Nederzwalm 212
Nieuwenhove 187
Nieuwerkerken 70, 107, 108, 119, 120, 121, 161, 162, 187, 220, 274, 326, 378, 381
Ninove 12, 22, 30, 39, 47, 49, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 110, 140, 145, 170, 173, 176, 180, 187, 191, 192, 208, 219, 270, 271, 273, 293, 308, 346, 360, 384
Ninove (regio) 140
Nukerke 263
Okegem 34, 149, 160, 169, 187
Onkerzele 331, 332, 333, 334, 335
Oordegem 57, 150, 278, 355
Oost-Vlaanderen 4, 6, 21, 74, 75, 77, 86, 102, 103, 129, 188, 201, 207, 209, 289, 290, 291, 294, 310, 311, 313, 314, 367, 368
Oosterzele 128, 187, 317
Oosterzele (kanton) 90
Opbrakel 24, 278
Ophasselt 187
Ottergem 328
Oudenaarde 85, 87, 262
Oudenaarde (regio) 112
Overboelare 189
Parike 232, 298
Pollare 187, 285
Pumbeke 99
Puurs (kanton) 90
Raspaillebos 52
Roborst 187, 212
Roeselare 260
Ronse 30, 56, 98, 109, 113, 210, 214, 238, 263, 278, 306, 320, 323, 324, 325, 361, 364
Ronse (heerlijkheid) 97
Ronse (kanton) 90
Rozebeke 187
Ruien 343
Schelde 129, 146
Scheldedepartement 103
Scheldewindeke 278
Schoonaarde 278
Schorisse 292, 323
Serskamp 314
Sint-Antelinks 99
Sint-Baafs 38
Sint-Blasius-Boekel 278
Sint-Denijs-Boekel 200
Sint-Lievens-Esse 81, 346
Sint-Lievens-Houtem 19, 33, 132, 167, 181, 187, 222, 230, 278
Sint-Maria-Horebeke 78, 199
Sint-Maria-Oudenhove 245
Sint-Martens-Lierde 51, 344
Smeerebbe-Vloerzegem 278
Tienen (kanton) 90
Turnhout 87
Velzeke 195, 269, 288, 294, 312, 314
Velzeke-Ruddershove 284
Vlaamse Ardennen 64, 127
Vlaanderen 168
Vlaanderen (graafschap) 30, 31, 66, 138, 240
Vlekkem 28, 187
Voorde 187, 218, 226, 245
Vurste 245
Welle 54, 137, 284
Wichelen 137, 233, 314
Wieze 84, 130, 337, 389
Wijlegem 200
Woubrechtegem 29, 99, 105, 279, 353
Zandbergen 145, 281, 347
Zandhoven (kanton) 90
Zarlardinge 79, 189
Zottegem 128, 164, 189, 206, 211, 236, 254, 263, 278, 287, 346, 354
Zottegem (kanton) 90
Zuid-Oost-Vlaanderen 69, 177
Zulzeke 340
Zwalm 128, 212

INHOUD BIBLIOGRAFIE 2000

O. ALGEMEENHEDEN 1-18
Bibliografieën van scripties en verhandelingen (013) 1
Bibliografieën van tijdschriften (014) 3
Vakbibliografieën (016) 5
Bibliotheken (026/027) 9
Leescultuur (028) 11
Tijdschriften (m.i.v. geschiedenis van) (05) 12
Organisaties (06) 13
Mediawezen (07) 14
Codicologie. Boekgeschiedenis (09) 16
1. FILOSOFIE. PSYCHOLOGIE ---
2. GODSDIENST. THEOLOGIE 19-64
Heiligen(vereering) (235) 19
Praktische theologie. Kerkelijke kunst en symboliek. Kerkmeubilair en -versiering (24) 21
Pastoraal theologie. Broederschappen. Parochiële instellingen (25) 22
Kerkbestuur en -organisatie (262) 24
Liturgie (264) 35
Missionering (266) 36
Kerkgeschiedenis (algemeen) (27) 38
Christelijke religieuze ordes (271) 39
Schisma's. Ketterijen (273) 64
3. SOCIALE WETENSCHAPPEN 65-137
Politieke wetenschappen. Binnenlandse politiek (32) 65
Feodalisme. Leenheren. Vazallen (321.17) 66
Verkiezingen (324) 67
Politieke partijen en bewegingen (329) 69
Vakbeweging. Lonen. Arbeid en tewerkstelling (331) 70
Handel (339) 71
Recht. Criminaliteit. Notariaat (34) 72
Lokaal, regionaal en centraal bestuur (352/354) 91
Defensie. Krijgsgeschiedenis (355) 104
Wereldoorlogen (355 WOI/WOII) 106
Maatschappelijk werk. Verzekeringswezen (36) 111
Onderwijs (37) 114
Kleuter- en algemeen vormend onderwijs (372/373) 115
Jeugdvorming. Jeugdwerk (374.3) 118
Volwassenenwerk. Vormingswerk (374.7) 124
Universitair onderwijs (378) 126
Toerisme. Vrijetijdsbesteding (379.8) 127
Volkskunde (39) 130

Zeden en gebruiken in het particuliere leven (392) 131
Maaltijden. Vasten. Drinkgewoonten. Herbergen (392.8) 132
Openbaar en maatschappelijk leven (394) 133
Sagen. Legenden. Sprookjes (398.2) 137
5. WISKUNDE. NATUURWETENSCHAPPEN 138-146
Cartografie. Landmeetkunde (528) 138
Chronologie. Tijdsbepaling (529) 139
Geologie (55) 140
Meteorologie. Weerkunde (551.5) 141
Hydrologie. Rivieren. Stromen (556) 145
6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN 147-186
Geneeskunde. Hygiëne. Farmacie (61) 147
Molinologie (620.9) 151
Werktuigbouwkunde. Elektriciteit.
Telecommunicatie (621) 157
Mijnbouw. Steenhouwerij (622) 158
Landbouw. Tuinbouw. Bosbouw. Veeteelt.
Zuivel. Jacht. Visserij (63) 159
Huishoudkunde (64) 167
Verkeerswezen. Openbaar vervoer. Scheepvaart.
Postwezen (656) 168
Gistingsbedrijven. Drank.
Genotsmiddelenindustrie (663) 172
Edele metalen. Edelstenen. Goud. Zilver (671) 178
Papier. Karton (676) 179
Textiel (677) 180
Instrumentenbouw (681.17) 182
Muziekinstrumenten (681.8) 184
Smederij (682) 185
Schoenmakerij. Voetbekleding. Handschoenen (685.3) 186
7. KUNST. SPORT 187-265
Kunst (algemeen) (7) 187
Ruimtelijke ordening. Landschap. Tuinarchitectuur (71) 197
Architectuur (72) 198
Openbare gebouwen. Commerciële en
industriële gebouwen (725) 209
Religieuze bouwkunst (726) 213
Gebouwen voor opleidings-, wetenschappelijke
en culturele doeleinden (727) 229
Burgerlijke architectuur (728) 230
Beeldhouwkunst (73) 239
Keramische kunsten. Pottenbakkerskunst (738) 241
Kunstsmederij (739) 243
Glas- en kristalwerk (748) 244

Meubelkunst. Houtsnijwerk (749) 246
Schilderkunst (75) 247
Muziek (78) 254
Sport (79) 258
Film (791.41) 261
Theater (792) 263
8. FILOLOGIE. LITERATUUR 266-285
Taalkunde (80) 266
Dialecten (800.87) 273
Toponymie (801.311) 277
Literatuur (82/89) 285
9. GEOGRAFIE. BIOGRAFIE. GESCHIEDENIS 286-390
Archeologie (902) 286
Archeologie van de oudheid (902.032) 294
Archeologie van de middeleeuwen en
de moderne tijden (902.033) 298
Prehistorie (903) 310
Historische geografie.
Nederzettingsgeschiedenis (911.37) 315
Atlassen. Kaarten (912) 318
Biografie. Prosopografie (929) 320
Genealogie (929.5) 321
Geschiedenis (93) 357
Geschiedtheorie. Historiografie (930) 358
Bronnenstudie en -uitgaven. Diplomatiek (930.22) 361
Archiefinventarissen. Archiefwezen (930.25) 362
Algemene geschiedenis (94) 370
Middeleeuwse geschiedenis (94.033) 374
Moderne geschiedenis (94.034) 377
Moderne en hedendaagse geschiedenis (94.034/035) 381
Hedendaagse geschiedenis (94.035/036) 382

AUTEURSREGISTER pagina 189
PERSONENREGISTER 192
TOPOGRAFISCH REGISTER 194
INHOUD BIBLIOGRAFIE 2000 196

Georges Vande Winkel
Heirbaan 107
9400 Ninove-Denderwindeke

Wilfried Vernaeve
Brouwerijstraat 39
9300 Aalst

'S LEVENS FELHEID OP HET SPOOR HET BELANG VAN HET NINOOFSE MIRAKELBOEK EN DE STICHTINGSGESCHIEDENIS VOOR DE CULTUURGESCHIEDENIS

Arnoud-Jan BIJSTERVELD

Deze rede werd uitgesproken te Ninove op 7 juni 2001 ter gelegenheid van de voorstelling van het boek van A.-J. BIJSTERVELD en D. VAN DE PERRE, Het Mirakelboek en de Stichtingsgeschiedenis van de Ninoofse Abdij.

Prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld is hoogleraar 'Cultuur in Brabant' aan de Katholieke Universiteit te Tilburg.

> "Een hardvochtig man van Rosseignies, Albricus genaamd, benijdde alles wat aan ons hof te Renissart toebehoorde. Op een dag verscheen hij in woede met een lans voor de poort van dat hof en greep één van onze huurknechten, bond deze de handen op zijn rug en nam hem mee om hem op te hangen. Daarop renden onze broeders, hevig geschokt en bezorgd, achter deze man aan. Met grote moeite en vooral op bevel van de vrouwe van dat dorp bevrijdden zij de onschuldige uit de handen van de zondaar. Maar de liefhebbende Heer, die heeft gezegd `Wie u in verwarring brengt, zal zijn straf hebben te dragen, wie hij ook zij' [Galaten 5,10], velde snel daarna Zijn vonnis over hem. Vijandige lieden kwamen gewapend in het dorp waar hij woonde om hun vijanden af te straffen. Toen zij weggingen, achtervolgde die tegenstander van ons, in zijn gewone driestheid en met zijn lans, zeer lange tijd op zijn eentje velen van hen, hoewel ze hem niets kwaads hadden gedaan. Daarop werd hij door een lans van hen doorboord. Zo stervend in zijn zonden hield hij op nog verder jaloers te zijn op ons hof."

Zo luidt caput 5 uit het Mirakelboek van Sint-Cornelius van Ninove. Het geeft ons een goede indruk van de levendige wijze waarop in het Mirakelboek de verhoudingen worden geschilderd van de kloosterlingen van de abdij van Ninove met de wereld om hen heen, bestaande uit Vlaamse, Brabantse en Henegouwse edellieden, stedelingen van Ninove, de boeren van het omringende platteland en de pelgrims

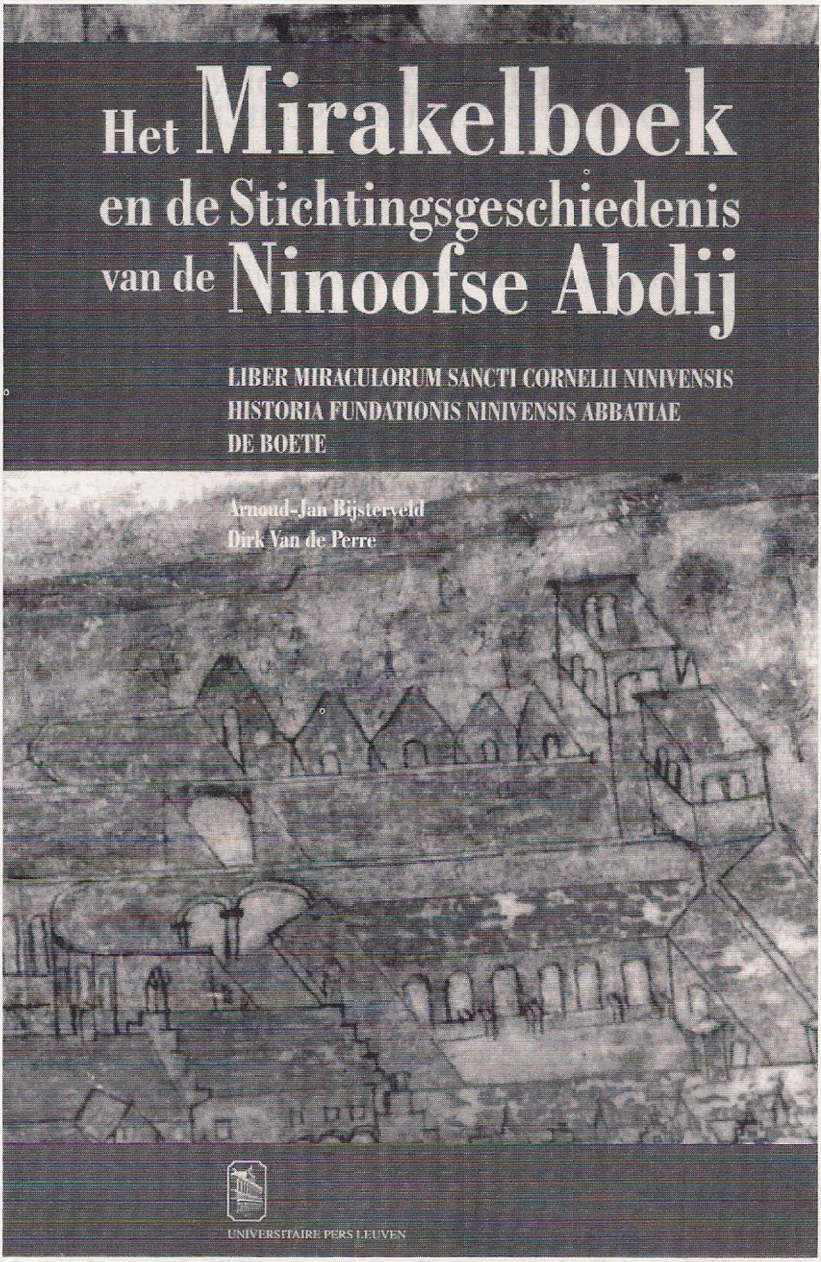

Afb. 1: Kaft van *Het Mirakelboek*... Op de kaft staat de oudste afbeelding van de Ninoofse abdij met de Romaans-gotische kloosterkerk waarvan de bouw begon in 1157 en waarover in het *Liber miraculorum* uitvoerig bericht wordt.

die Sint-Cornelius kwamen aanroepen. Al lezend in het Mirakelboek beleef je een historische sensatie en krijg je het gevoel de mensen uit de twaalfde eeuw dicht op de huid te zitten. We krijgen een goede indruk van hun angsten, hun religieuze gevoelens, hun ziekten en zorgen, en van hun ambivalente, soms ronduit kwaadaardige houding ten opzichte van de witheren van Ninove. De wonderverhalen in het Mirakelboek van Ninove schilderen ons de Middeleeuwen in pakkende beelden, in geuren en kleuren. Daarom heb ik mijn voordracht als titel gegeven `'s Levens felheid op het spoor', naar de titel van het eerste hoofdstuk van het beroemde boek van mijn landgenoot Johan Huizinga, *Herfsttij der middeleeuwen*. De norbertijn die tegen 1200 de mirakelverhalen op perkament zette, is er werkelijk voortreffelijk in geslaagd een propagandatekst voor de cultus van Sint-Cornelius te schrijven. Met retorisch talent weet hij ook de hedendaagse lezer te boeien met zijn betoog.
Daarmee is het Mirakelboek van Ninove een uitzonderlijke representant van het welbekende genre van het mirakelboek, dat de laatste jaren weer bijzonder in de aandacht staat. Behalve op het historisch werk van de Fransman Pierre-André Sigal, kan hier ook gewezen worden op de recente edities van de mirakelboeken van Conques en Rocamadour. Het Mirakelboek van Ninove komt nu deze illustere bedevaartoorden vervoegen! Na elkaar volgen in het Mirakelboek achttien strafwonderen - waarin vijanden van de abdij door goddelijke hand op vaak gruwelijke wijze worden bestraft - beschermingswonderen en genezingswonderen. In de laatste, zo'n 32 in getal, figureren vooral de gewone mensen, uit Ninove zelf, uit de naaste omgeving en van verder. Voor tal van ziekten als epilepsie, verkramping en gangreen als gevolg van vergiftiging door moederkoorn, verlamming, blindheid, doofheid, breuken, onvruchtbaarheid en waterzucht zochten en verkregen stedelingen en boeren genezing op voorspraak van Sint-Cornelius. We vinden hier zelfs de mogelijk allereerste vermelding van een nog steeds actuele veeziekte, mond- en klauwzeer, die in Nederland ook wel tongblaar heet. In het Mirakelboek lezen we namelijk over de miraculeuze genezing van de koeien van een boer uit Geraardsbergen van een ziekte die *bladera* of blaarziekte wordt genoemd!

De Stichtingsgeschiedenis - het tweede luik van de vandaag gepresenteerde editie en vertaling - is een typerend voorbeeld van de talrijke kloostergeschiedenissen zoals die in de twaalfde en dertiende eeuw door leden van de tweede generatie van een klooster werden opgetekend. Gebruik makend van de mondelinge overlevering van de pioniersgeneratie over de stichtingsperiode en van in de abdij levende herinneringen aan de opeenvolgende abten, schreven de auteurs van de Stichtingsgeschiedenis van de Ninoofse abdij hun visie op de

kloostergeschiedenis neer.

Opmerkelijk is nu dat zowel Mirakelboek als Stichtingsgeschiedenis in de Vlaamse historiografie tot nu toe nauwelijks bestudeerd en benut is. De aandacht ging veel meer uit naar de dertiende-eeuwse wereldkroniek van Boudewijn van Ninove, die echter - zo laat Dirk Van de Perre in zijn inleiding op onze editie helder zien - voor zijn kloostergeschiedenis rechtstreeks gebruik maakte van de Stichtingsgeschiedenis. Het genre van het mirakelboek stond lange tijd ten onrechte in een kwade reuk: voor historici op zoek naar controleerbare feiten zouden ze maar weinig bevatten en er zijn zelfs historici die hagiografie - heiligenlevens en mirakelboeken - hebben gekapitteld als boerenbedrog: bewuste falsificatie van clerici met als enig doel het opstrijken van de donaties van gelovige pelgrims. Hiermee onderschatten zij de wederzijdse afhankelijkheid tussen geestelijken en leken in de Middeleeuwen, in casu tussen de kloosterlingen en de stedelingen en boeren van Ninove. Zij leefden in een soort sociaal contract waarbij de sociale, financiële en religieuze verplichtingen over en weer steeds weer opnieuw moesten worden afgebakend. Dat dit lang niet altijd een vredig proces was, leren ons het Mirakelboek en de Stichtingsgeschiedenis: daarin wordt op niet mis te verstane wijze beschreven op welke hemelse straffen edellieden, ridders, stedelingen en boeren konden rekenen wanneer zij de belangen en de bezittingen van Sint-Cornelius en daarmee van de kloosterlingen schaadden, maar ook op welke hemelse gaven zij mochten rekenen indien zij hun plichten wél getrouw nakwamen.

Nu bezitten we voor de abdij van Ninove over een uitzonderlijk en bijna compleet geheel van bronnen die ons de soms gespannen verhoudingen tussen de abdij en haar omgeving vanuit verschillende perspectieven belichten. Uit de eerste zestig jaar van het bestaan van de abdij, vanaf de stichting in 1137 tot circa 1200 beschikken we immers - naast het Mirakelboek en de Stichtingsgeschiedenis - over een zestigtal oorkonden en een bijna compleet zogeheten kapittelboek. Tot nu toe is het volle licht bijna uitsluitend op die oorkonden gevallen. In een al te sterk juridische benadering werden die teksten, waarin rechtshandelingen en overeenkomsten werden vastgelegd, beschouwd als geloofwaardiger dan andere informatiebronnen als verhalende, liturgische of hagiografische teksten. De feiten die in oorkonden worden weergegeven, zouden `harder' zijn dan die uit kronieken of wonderverhalen. Hierbij werd vergeten dat ook de inhoud van oorkonden net als die van de andere soorten teksten, sterk ideologisch gekleurd is. In oorkonden wordt immers in juridische termen een gewenste, maar daarom nog niet steeds reële situatie vastgelegd. Rechtshandelingen en overeenkomsten worden beschreven als zijnde voltooid, terwijl we vaak uit de omstandigheden of andere bronnen

kunnen afleiden dat het voorafgaande conflict daarmee nog echt niet uit de wereld was. Omgekeerd wordt in stichtingsoorkonden vaak het moment van stichting van een klooster gefixeerd op één moment en in één plechtige handeling, terwijl we weten dat daaraan bijna altijd een vaak jarenlang, moeizaam proces van onderhandelingen, schenkingen en mislukkingen voorafging. Het vrijwel complete dossier inzake de abdij van Ninove uit de twaalfde eeuw stelt ons nu in staat het proces van de moeizame opbouw van de abdij in een zich sterk evoluerend stedelijk weefsel en in de dynamische politieke en sociale situatie van het Brabantse en Vlaamse gewest te beschouwen vanuit verschillende optieken. De maar liefst zestig, grotendeels in origineel bewaarde oorkonden geven het juridische verhaal. De Stichtingsgeschiedenis vertelt hetzelfde verhaal, maar nu vanuit een historisch perspectief. Diverse motieven van actoren die in de oorkonden niet worden genoemd, worden hier wel beschreven. Zo lezen we alleen hier dat de stichter van de abdij, Gerard I van Ninove, met de stichting van de abdij de gedachtenis van zijn kort voordien overleden vrouw wilde veiligstellen. De omstandigheden en de reden van het langdurige conflict met Gerard II van Grimbergen, dat blijkens een oorkonde in 1167 ten overstaan van de graaf van Vlaanderen beëindigd werd, worden alleen in het Mirakelboek uit de doeken gedaan. En zo maken we uit een andere Ninoofse bron op dat zelfs die brute Albricus van Rosseignies, die zo wreed aan zijn eind kwam in het hoofdstukje dat ik aan het begin citeerde, wel enige reden had de kloosterlingen slecht gezind te zijn: in 1172 bewees hij dat een stuk abdijland te Renissart in feite van hem was, waarna de abdij achter zijn rug het betrokken stuk land van Albricus' leenheer wist lost te krijgen! Maar daar lezen we niets over in het Mirakelboek, dat integendeel een heel ander perspectief biedt, namelijk dat van de propaganda van de Sint-Corneliuscultus. Het Mirakelboek schetst de kloostergeschiedenis als een door Sint-Cornelius, 'de ultieme wreker van de abdij' gepatroneerd proces, met als doel het abdijbezit te beschermen en het aantal pelgrims te doen toenemen, evenals de spirituele afhankelijkheid van de omringende bevolking van de abdij. Een vierde en laatste invalshoek biedt het kapittelboek. Dit bestond uit een compilatie van teksten die werden benut tijdens de liturgie van de canonieke getijden zoals die door de norbertijnen werd gepraktiseerd. Na afloop van het dagelijks officie van de priem werd daaruit een stuk van de kloosterregel voorgelezen alsmede de namen van de heiligen en weldoeners van het klooster die die dag herdacht werden. Van het originele, twaalfde-eeuwse kapittelboek, geschreven in dezelfde jaren als het Mirakelboek, resteren thans nog de tekst van de *Regula*, de heiligenkalender of *martyrologium* en het dodenboek of *obituarium*, waarin de overleden kloosterlingen, weldoeners en hun

verwanten werden opgetekend. Het laatste onderdeel van het kapittelboek, het *liber traditionum* of boek met de optekening van weldoeners en hun schenkingen, is weliswaar verloren, maar de inhoud is grotendeels bewaard in de kroniek die de Ninovieter witheer Godfried van Elshout in 1652 schreef onder de titel *Chronotaxis*.

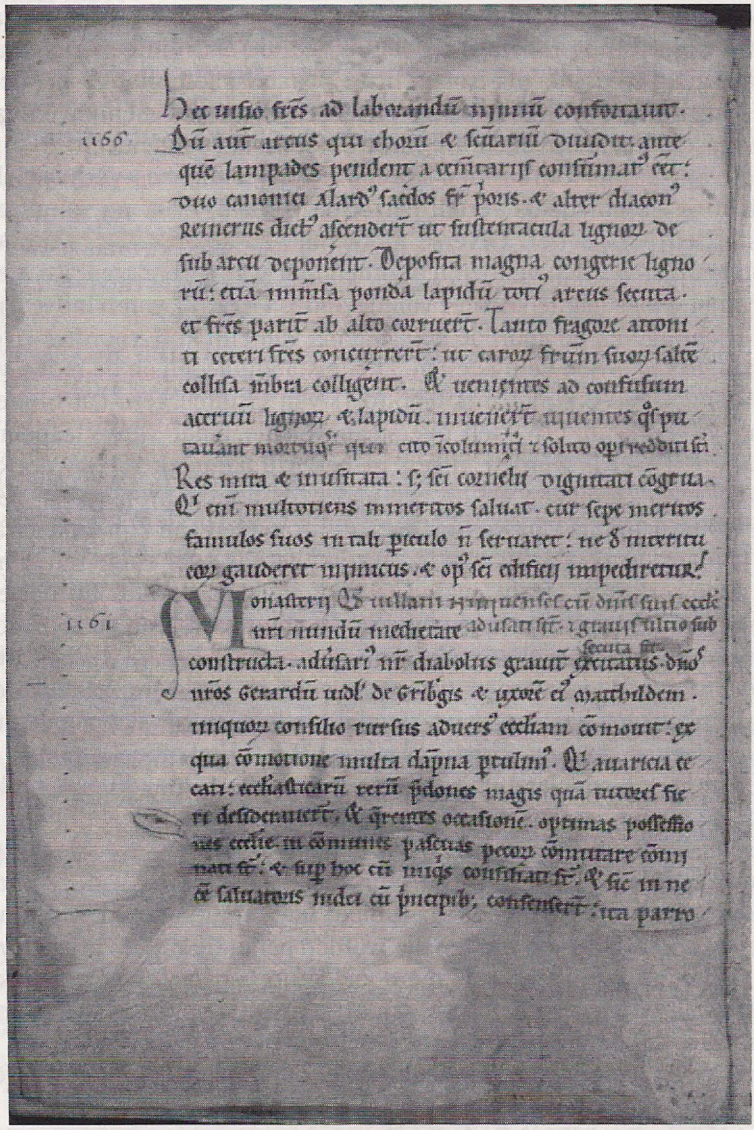

Afb. 1:Tekstblad uit het *Liber miraculorum*. Dit handschrift, geschreven in het Ninoofse abdijscriptorium, kwam ca. 1185-1190 tot stand. Het bevindt zich thans te New York (Burke Library of the Union Theological Seminary)(foto Werkgroep Abdij Nninove).

Daar lezen we ook de ware gang van zaken rond de strijd van de abdij met Albricus de Rosseignies. Het kapittelboek belicht het leven in en rond de abdij vanuit het liturgische perspectief van de `heilseconomie': het weerspiegelt de grote zorg van de abdij voor de *commemoratio* of liturgische gedachtenis van abdijleden en weldoeners, ter bevordering van hun zielenheil. Het belang hiervan kan niet overschat worden: de zorg voor het eigen zielenheil was immers het expliciete motief van kloosterstichters en weldoeners wanneer zij hun schenkingen deden en dit religieuze motief verdient dan ook de eerste plaats naast de politieke, sociale en economische motieven die wij als hedendaagse beschouwers in hun optreden kunnen bespeuren. Na de uitgave van de oorkonden in de negentiende eeuw en de thans voorliggende editie van Mirakelboek en Stichtingsgeschiedenis, verdient nu ook het Ninoofse kapittelboek en de *Chronotaxis* een wetenschappelijke uitgave.

Hiermee wordt naar ik hoop helder welk groot belang het Mirakelboek en de Stichtingsgeschiedenis hebben voor een brede benadering van de geschiedenis van Ninove en zijn abdij en voor de reconstructie van het culturele klimaat in het grensgebied van het oude Vlaanderen en Brabant. De Ninoofse bronnen stellen ons bij uitstek in staat die rijke middeleeuwse cultuur vanuit verschillende invalshoeken te belichten: juridisch, politiek, sociaal-economisch, religieus en zelfs kunsthistorisch, omdat Mirakelboek en Stichtingsgeschiedenis cruciale gegevens aandragen over de bouwgeschiedenis van de abdij. Bovendien bieden ze ons zicht op de interactie tussen de verschillende sociale groepen of standen in de toenmalige samenleving: het volle licht valt niet alleen op de geestelijkheid en de adel, maar ook - en dat komt veel minder voor - op de stedelijke en plattelandsbevolking. De Ninoofse bronnen bieden ons kortom een veelvormig en kleurrijk beeld van 's levens felheid in die verre eeuwen.

Ik wil afsluiten met het uitspreken van een wens, die aansluit bij hetgeen Dirk en mij voor ogen stond bij de realisatie van dit boek: dat het boek volop gelezen en gebruikt mag worden, door hen die geïnteresseerd zijn in de regionale en lokale geschiedenis; in het onderwijs, dat er schitterende illustraties van het middeleeuwse leven in de eigen streek aan kan ontlenen; en ten slotte door studenten en onderzoekers, binnen en buiten Vlaanderen, die er nu, dankzij de vertaling, gemakkelijker mee kunnen werken. Dit project had een sterk grensoverschrijdend karakter. We overschreden hiermee de grenzen tussen het oude Vlaanderen en Brabant, tussen het huidige Vlaanderen en Nederland, tussen universiteiten en landen. Respect voor de eigenheid, verscheidenheid en rijkdom van andere culturen en andere tijden vormt niet alleen de sleutel voor een beter begrip van het verleden, maar ook de basis voor verrijkend en vernieuwend wetenschappelijk onderzoek in het heden. [1]

Arnoud-Jan Bijsterveld
Prof. Dondersstraat 77
NL-5017 HJ Tilburg

[1] Arnaud-Jan A. BIJSTERVELD en D. VAN DE PERRE, *het mirakelboek en de Stichtingsgeschiedenis van de Ninoofse Abdij. Liber miraculorum sancti Cornelii Ninivenis. Historia fundations Ninivensis abbatiae. De Boete. Inleiding, Tekstuitgave en vertaling, Leuven 2001, 200 p.* (uitgave Universitaire Pers Leuven).

GEZOND VOEDSEL EN EEN GEZOND LEEFMILIEU EEN MAATREGEL VAN DE FRANSE MINISTER VAN JUSTITIE IN 1796

Geert VAN BOCKSTAELE

De berichten over mens en milieu en speciaal over de kwaliteit van het eten zijn al jaren niet meer weg te denken uit onze nieuwsitems. Zowel de individuele burger als de drukkingsgroepen en de overheden trachten de gezondheid van de inwoners en het leefmilieu veilig te stellen. Men heeft daarbij de indruk dat die bekommernis slechts de laatste jaren ontstaan is en dat onze generatie de uitvinder is van het evenwicht tussen mens en natuur. Historisch onderzoek weerlegt dat. Een toevallig gevonden document van 7 pluviôse van het jaar IV (27 januari 1796) in het modern gemeentearchief van Geraardsbergen onderstreept dit eveneens [1]. Kort na de Franse bezetting en de inlijving van onze gewesten bij Frankrijk (1 oktober 1795), vaardigde Philippe Antoine Merlin de Douai, minister van Justitie, [2] een maatregel uit die bestemd was voor de commissarissen van de municipale administratie. Via een slecht vertaalde tekst belandde de brief bij het Geraardsbergs stadsbestuur. De minister had het in zijn mededeling over de kwaliteit van het eten en de netheid van de openbare weg.

Hij stelde vast dat al de schikkingen die in artikel 605 van het strafwetboek van de 3de brumaire van het jaar IV (25 oktober 1795) waren opgetekend, zonder uitwerking bleken of alleszins in zeer beperkte mate werden toegepast. Dit kon de politieke overheid in haar eigen land en in het bezette gebied niet langer dulden.

De bekommernis van de minister ging op de eerste plaats naar "het behoud van de mens" en "het genot van gezonde lucht". Om die doelstellingen te realiseren was het nodig dat enerzijds de eetwaren

[1] RIJKSARCHIEF, RONSE, *Modern Gemeentearchief*, Geraardsbergen, nr. 155.M. NUYTTENS, *Inventaris van het archief van de stad Geraardsbergen, Hedendaagse periode*, Brussel, 1978, p. 12, nr. 155: algemene briefwisseling, 1794-1950.

[2] Philippe Antoine Merlin de Douai werd te Arleux, bij Kamerijk, in 1754 geboren en stierf te Parijs in 1838. Als jurist van opleiding speelde hij tijdens de Franse Revolutie en de periode van Napoleon een belangrijke rol. Hij was minister van Justitie van 1795 tot 1797 en hielp o.m. aan de opstelling van het Strafwetboek. Na de val van Napoleon werd hij naar Nederland verbannen en kon in 1830 naar Parijs terugkeren. Hij werd als jurist algemeen gewaardeerd.

van goede kwaliteit waren en anderzijds dat de wegen en de openbare plaatsen er net bij lagen. Hiervoor had de Franse overheid al heel wat interessante wetten uitgevaardigd. Zo was het verboden om bedorven eten te verkopen, moest men de wegen goed onderhouden en mochten de eetwaren niet op de vensterbanken of voor de huizen geplaatst worden. Ook was het verboden allerlei "vuiligheid" op de openbare weg te gooien zodat de voorbijganger door de uitwasemingen onpasselijk en ziek zou kunnen worden. Tenslotte mochten zieke of "uitzinnige" mensen zich niet op de openbare weg begeven en moest men "wreedaardige of kwaadaardige" dieren verwijderen.

Drie elementen lagen volgens de minister aan de basis van het falen en moesten dan ook weggewerkt worden. De burger moest beseffen dat de wet meer was dan een ijdel woord terwijl de politie er moest op toezien dat die burger de wet toepaste. Tenslotte zouden de rechtbanken minder laks moeten zijn en de voorziene straffen tegenover de overtreders uitspreken.

Waar hebben we dergelijke klachten nog gehoord? De burger is nonchalant en veegt zijn voeten aan de mooie wetten, de politie is lui of niet moedig genoeg en knijpt haar ogen dicht bij het zien van de overtreding en de rechter neemt de zaak niet ernstig en seponeert ze. (Voor alle duidelijkheid, we schrijven over een situatie van 200 jaar geleden!)

Om die wanpraktijken tegen te gaan wilde de Franse minister van Justitie de burger sensibiliseren en doen beseffen dat hij een misdrijf beging en aan de straf niet kon ontsnappen. De politie moest meer de straat op en veelvuldiger de markten controleren, waar ze moesten toezien of de eetwaren er niet verdorven waren. Zij moest er ook voor zorgen dat de bewoners - de eigenaars of de huurders - hun huizen aan de straatkant reinigden en de modder en andere vuiligheid er wegnamen. Tegen de overtreders zou men een proces-verbaal opmaken, dat dan via de municipale raad aan de rechtbank werd doorgespeeld. Indien zij bij de toepassing van de wet moeilijkheden zou ondervinden moest de politie of de ambtenaar dit onmiddellijk aan de minister melden zodat hij de gepaste maatregelen kon treffen. Met de heilzame woorden van "Zegen en Broederlijkheid" sloot de minister zijn brief af.

Uit dit alles blijkt hoe bezorgd een minister van het einde van de 18de eeuw was voor de gezondheid van de mens en zijn leefmilieu. Tevens was hij zich bewust van de complexiteit van het probleem. Men moest niet alleen de burger sensibiliseren maar ook de politie meer op het pad sturen en dichter bij de bevolking brengen. Het milieu en de mens zouden ernstige vooruitgang boeken indien de politie zou zien dat haar inspanningen door de rechters gewaardeerd

werden en de overtreders gestraft. Vergeten we echter niet dat het probleem van hygiëne, gezonde voeding en milieu van toen niet te vergelijken is met dit van vandaag. Milieu en gezondheid stonden toen nog in hun kinderschoenen [3]. Het siert de minister van Justitie dat hij al in 1796 het probleem ervoer. Alleen is de vraag had hij het algemeen welzijn van elke burger op het oog of alleen dit van de militairen, die in dergelijke onhygiënische omstandigheden vatbaar waren voor epidemieën zodat zij hun bezetting niet konden handhaven of geen nieuwe veroveringen konden realiseren.

Geert Van Bockstaele
Bevegemstraat 14
9620 Zottegem

[3] J. P. GOUBERT, *Hygiène et santé des Français*, in: M. VOVELLE (red.), *L'Etat de France pendant la révolution, 1789 – 1799*, Parijs, 1988, p. 85 – 87.

SIGNALEMENT

AKEN OF JERUZALEM ? HET ONTSTAAN EN DE HERVORMING VAN DE KANONIKALE INSTELLINGEN IN VLAANDEREN TOT CIRCA 1155.[1]

De studie, waarmee Brigitte Meyns op 21 september 1999 promoveerde binnen het Departement Geschiedenis van de Katholieke Universiteit Leuven, wil duidelijkheid scheppen in het ontstaan en de ontwikkeling van de kanunnikenkapittels, de geestelijke gemeenschappen binnen de *ordo canonicus*. Deze orde verwierf zich een eigen positie in het klerikale landschap tegenover de abdijgemeenschappen van de *ordo monasticus*.

De institutie van dit niet onbelangrijk kerkhistorisch verschijnsel wordt bestudeerd binnen het wereldlijk kader van het graafschap Vlaanderen in ruime zin. Hiervan maakte sedert het midden van de 11e eeuw ook het latere "Land van Aalst", gelegen in Rijks-Vlaanderen, deel uit.

De studie omvat een periode van circa zes eeuwen. De oudste sporen van het kanonikaal leven gaan terug tot de Merovingische domkapittels van Doornik, Terwaan, Atrecht en Kamerijk. Als eindpunt van de ontwikkeling kan de in 1155 gestichte Norbertijnerabdij van Château-l'Abbaye aan de samenvloeiing van Scarpe en Schelde worden beschouwd.

De auteur legt een synthese voor die het resultaat is van onderzoek gebaseerd op uitgegeven diplomatische, narratieve, hagiografische en administratieve bronnen, aangevuld met bevindingen uit de archeologie, de historische hulpwetenschappen, de kunstgeschiedenis en de literatuur over het onderwerp.

Het eerste deel van de studie behandelt de Merovingische voorlopers van de *ordo canonicus* (ca. 500 – ca. 750). In deze periode ontwikkelen zich groepen *clerici canonici* eerst in de nabijheid van de bisschoppelijke *cathedrae*, achteraf in naderhand ontstane grafbasilieken errond en vervolgens in de, verder van de bisschoppelijke centra gelegen, vici op het platteland. De genese gebeurt in hoofdzaak onder het gezag van en op initiatief van de bisschop en soms door

[1] B. MEYNS, Aken of Jeruzalem? Het ontstaan en de hervorming van kanonikale instellingen in Vlaanderen tot circa 1155, Leuven, 2000 , XLII en 1034p.

bemoeiingen van de lekenwereld. Essentieel voor deze primitieve *ordo canonicus* zijn de componenten die de instelling blijvend zullen kenmerken : de liturgische opdrachten en de 'verloning' daarvoor uit de kerkelijke inkomsten.

Het gebied tussen Dender en Schelde kent in deze periode ternauwernood deze kiemen van de kanonikale levenswijze. Daarentegen ontstaan er in de regio wel drie vroege monastieke centra in Dikkelvenne, Moorsel en Ronse.

In *Deel II* worden de Karolingische grondslagen en de verspreiding van de seculiere kapittels van de kanunniken nader toegelicht. De verlangens van Karel De Grote (+814) en zijn opvolgers om de diversiteit binnen de *ordo monachus* en vooral binnen de *ordo canonicus* te beknotten, leidt in 816 tot het voorschrijven van de leefregel van Bendedictus aan de monniken en het opleggen van de *Institutio canonicorum* aan de kanunniken. Deze Akense leefregel zou gedurende twee eeuwen onaantastbaar de *ordo canonicus* richten. De basiselementen van het Karolingische kapittel worden : het permanente verblijf van de kanunniken bij de eigen kerk, de zorg voor de eredienst en de relieken, de dotatie van de kanunniken en enige vorm van gemeenschapsleven.

Bij de Akense Paltskapel wordt het Onze-Lieve-Vrouwekapittel, het typekapittel 'nieuwe stijl' van de kanunniken, opgericht. Naar het keizerlijke voorbeeld ontstaan bij het einde van de 9de eeuw in de uitgroeiende landsheerlijkheden steeds meer kapittels , met een hoogtepunt in de 10de en de 11de eeuw. Het gaat vooral om stichtingen door de landsheer zelf of zijn adellijke vazallen.

Binnen de grenzen van het latere "Land van Aalst" vermeldt de auteur de stichtingen van kapittels in Haaltert (1046), in Liedekerke (1091) en Ninove (1114-1116) als dergelijke nieuwe adellijke initiatieven. Het oudere kapittel van Zegelsem is een afhankelijkheid van de abdij van Lobbes en de voormalige monnikenstichting van Ronse wordt het Sint-Hermeskapittel als afhankelijkheid van de Duitse abdij van Inde.

In schril contrast met de *ordo canonicus* kent de *ordo monasticus* in deze periode nauwelijks enige verdere uitbouw. Tussen Schelde en Dender verdwijnt de kleine stichting van Moorsel door de verwoestingen van de Noormannen. In 1063 wordt de abdij van Ename gesticht en de abdij van Dikkelvenne wordt overgebracht naar Geraardsbergen (1093-1096).

Het derde deel beschrijft de ingrijpende herordening van het kanonikale leven in de nawerking van de Gregoriaanse hervorming vanaf ca. 1080. De nieuwe geest wil ook voor de kanunniken de los-

sere bepalingen van de Akense *Institutio* over de *vita communis* richten op de *vita apostolica* van de primitieve kerk in Jeruzalem. De hervormingsbeweging resulteert uiteindelijk in het ontstaan van de *canonici regulares*, die zich inspireren op de leefregel van Augustinus, en de *canonici seculares*, die de Akense voorschriften blijven volgen. Vooral de orden van Arrouaise en Prémonté drukken de hervorming van de reguliere kanunniken door van 1130 tot 1146.

De seculiere kapittels van Ninove (1138) en van Liedekerke (ca. 1145) treden toe tot de reguliere kanunnikenorde van Prémontré. Wanneer rond het midden van de 12de eeuw de hervormingsbeweging stopt, zijn ca. 56 % van de seculiere kapittels overgeschakeld op de strengere levenswijze van de regulieren.

Het lijvige werk van Brigitte Meyns biedt een raamwerk waarbinnen verschillende casestudies kunnen worden geplaatst. Het overstijgen van de lokale geschiedschrijving en het synthetiseren van het uitgebreide bronnenmateriaal is de grote verdienste van de auteur, die met dit boek een standaardwerk over de vroege geschiedenis van de ordo canonicus heeft geschreven. Negentien overzichtskaarten dragen bij tot de verheldering van de duidingen in deze studie, waarvan een eventuele namen- en plaatsnamenindexen de gebruiksvriendelijkheid sterk zou verhogen.

Het boek is uitgegeven en te bekomen voor de prijs van 1800 BEF bij Universitaire Pers Leuven, Blijde-Inkomststraat 5, 3000 Leuven; tel.:16 32 53 45; internet: www.upl.be

Liesbeth Cock

GESCHIEDKUNDIGE
VERENIGING
HET LAND VAN AALST

LOSSE NUMMERS - OUDE JAARGANGEN - PUBLICATIES

Los nummer: 200 fr - 4.88 €
Volledige jaargang: 600 fr - 14.63 €

Niet alle jaargangen en nummers zijn nog in voorraad.

H. VAN ISTERDAEL, e.a., Bibliografie van de Gemeenten van het Land van Aalst (1950-1983), 2 banden - 915 blz. : 1 200 fr - 29.27 €

G. VANDE WINKEL, W. VERNAEVE, Systematisch register op de jaargangen 1 - 50 van het geschiedkundig tijdschrift Het Land van Aalst 1949 -1998, Aalst, 1999 - 158 blz. : 250 fr - 6.10 €

Kaarten van het voormalige "Land van Aalst" - kleurendruk:
- Horenhault (1596), 1988 : 1 000 fr - 24.39 €
- Sanderus, 1998 : 200 fr - 4.88 €

4 Reproducties - kleurendruk - 1998
- Waterkasteel - Moorsel
- Kasteel - Zandbergen
- Abdij Ten Roosen - Aalst
- Miniemenklooster - Geraardsbergen

per stuk: 200 fr - 4.88 €
volledige reeks in mapje: 500 fr - 12.20 €

De prijzen zijn te verhogen met de portokosten. Vooraleer te bestellen, neem eerst contact op: tel. 053 70 21 79.

De verzending gebeurt na storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 422-4072681-04 van Het Land van Aalst, Oude jaargangen, Tulpstraat 1, 9308 Aalst-Hofstade.

DE RIEMAECKER printing BVBA

50 1947 1997

Nukerkeplein 9 • B-9681 Nukerke
Tel. (055) 21 14 04 • Fax (055) 21 20 00 • ISDN (055) 20 65 99
e-mail: info@deriemaecker.be • website: http://www.deriemaecker.be

Op de kaft is de penning van "Het Land van Aalst" (1617) weergegeven. Op de voorzijde staat het wapenschild van de twee steden Aalst en Geraardsbergen, op de achterzijde dat van de vijf baronieën Rode, Gavere, Zottegem, Boelare en Schorisse.

Inhoud

JAARGANG LIII - 2001 - NUMMER 3

G. VANDE WINKEL

W. VERNAEVE
Bibliografie Het Land van Aalst 2000 145 - 198

A.-J. BIJSTERVELD
Het belang van het Ninoofse Mirakelboek 199 - 206

G. VAN BOCKSTAELE
Gezond voedsel en een gezond leefmilieu in 1796 207 - 209

Signalement: Kanonikale instellingen in Vlaanderen
tot circa 1155 210 - 212

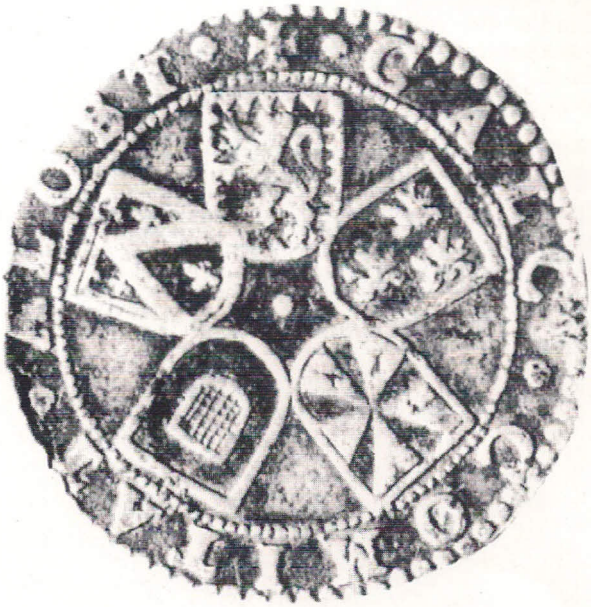

2001